

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

ТОҶИКӢ

ТАҶИКИ

إِقَامَةُ الْبَرَاهِينِ عَلَى حُكْمِ مَنْ اسْتَعَاثَ بِغَيْرِ اللَّهِ

Барпо намудани далелҳо бар ҳукми касе, ки аз ғайри Аллоҳ мадад меҳоҳад

Таълиф Аллома Шайх
Абдулазиз ибни Абдуллоҳ ибни Боз

إِقَامَةُ الْبَرَاهِينِ عَلَى
حُكْمِ مَنْ اسْتَعَاثَ بِغَيْرِ اللَّهِ

**Барпо намудани далелҳо бар
ҳукми касе, ки аз ғайри Аллоҳ
мадад меҳоҳад**

لِسَمَاحَةِ الشَّيْخِ الْعَلَّامَةِ
عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَازٍ
رَحِمَهُ اللَّهُ

Таълиф Аллома Шайх
Абдулазиз ибни Абдуллоҳ ибни Боз

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Рисолаи дувум:

Дар баёни ҳукми кумак хостан аз Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам)

Алҳамду лиллоҳи вас-салоту вас-салому ало расулиллоҳи ва ало олиҳи ва асҳобиҳи ва ман ихтадо бихудоҳ.

Аммо баъд:

Рӯзномаи «ал-Мучтамаъ»-и Кувайтӣ дар шумораи 15-уми худ, ки санаи 19/4/1390 ҳ. нашр шудааст, абётеро зери унвони «Дар ёдбуди мавлуди Паёмбари гиромӣ» мунташир намуд. Ин абёт дар худ маънои кумакхоҳӣ ва нусратталабиро аз Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) дар бар мегирифт, то умматро дарёбад, пирӯз гардонад ва аз парокандагиву ихтилофе, ки дар он воқеъ шудааст, наҷот диҳад. Ин абёт бо имзои касе навишта шуданд, ки худро «Омина» номидааст.

Дар поён бахше аз матни абёти навишташуда оварда мешавад:

Эй Расули Худо, оламеро дарёб... ки ҷангро меафрӯзад ва аз шӯълааш месӯзад.

Эй Расули Худо, умматеро дарёб... ки дар зулмоти шак гумроҳияш тӯл кашидааст.

Эй Расули Худо, ба доди уммате бирас, ки дар

сарсониҳои андӯх роҳашро гум кардааст.

То чое, ки гуфт:

Нусратро бишитобон, ҳамчуноне ки онро дар рӯзи Бадр шитоб додӣ, он ҳангом ки ба сӯи Худо нидо кардӣ.

Пас хорӣ ба нусрати бошукӯх мубаддал гашт... Ҳамоно аз они Аллоҳ Таъолост лашкарҳое, ки онҳоро намебинӣ.

Ин нависанда ҳамин гуна фарёд ва кумақҳои худро ба Паёмбари Худо (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) равона намуда, аз ӯ барои уммат пирӯзии зудҳангомро талаб мекунад, дар ҳоле ки фаромӯш кардааст - ё аз он ғофил аст - ки пирӯзӣ танҳо ба дасти Худост, на ба дасти Паёмбари Худо (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) ва на дигар махлуқот. Чунонки Худованди Мутаъол дар китоби равшани Худ фармудааст:

﴿...وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ﴾

(ва [-гарна] пирӯзӣ чуз аз ҷониби Аллоҳи шикастнопазиру ҳақим нест). (Сураи Оли Имрон, ояти 126). Ва Аллоҳ Ҷалла Ҷалолуҳу мефармояд:

﴿إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ

بَعْدِهِ...﴾

(Агар Аллоҳ Таъоло шуморо ёрӣ кунад, ҳеч

кас бар шумо пирӯз нахоҳад шуд ва [аммо] агар шуморо ба худ вогузорад, кист, ки пас аз Ёриятон кунад...) (Сураи Оли Имрон, ояти 160).

Ва ин амали дуо ва талаби ёрӣ, анҷом додани як навъе аз ибодат барои ғайри Аллоҳ Таъоло аст. Бо далели нас ва иҷмоъ собит шудааст, ки ин кор ҷоиз нест ва Аллоҳ Субҳонаху ва Таъоло махлуқотро офаридааст, то Ёро ибодат кунанд ва паёмбаронро фиристод ва китобҳоро нозил кард, то он ибодатро баён кунанд ва ба сӯи он даъват намоянд. Чунончи, Аллоҳ Таъоло фармудааст:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

(Ва ҷинну инсро фақат барои ин офаридам, ки Маро ибодат кунанд [ва аз бандагии дигарон сар боз зананд]). (Сураи Зориёт, ояти 56). Ва Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

(Яқинан, Мо дар ҳар уммате паёмбареро [бо ин паём] барангехтем, ки: «Аллоҳи якторо бипарастед ва аз тоғут [маъбудони ғайри Аллоҳ Таъоло] дурӣ кунед...») (Сураи Наҳл, ояти 36). Дар ҷои дигар Худованд мефармояд:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾

(Ва Мо пеш аз ту ҳеҷ паёмбареро

нафиристодем, магар он ки ба ӯ ваҳй кардем, ки [ба мардум бигӯяд]: «Маъбуде [ба ҳақ] чуз Ман нест, пас, танҳо Маро бипарастед». (Сураи Анбиё, ояти 25). Боз Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿الرَّكَّابُ أَحْكَمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ۝ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۖ إِنَّنِي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ۝﴾

(Алиф, лом, ро. Ин [Қуръон] китобест, ки оёти он истеҳком ёфтааст ва сипас аз ҷониби ҳакими огоҳ ба равшани баён шудааст).

([Паёми Паёмбар ин аст] Ки чуз Аллоҳро напарастед, [ки] бе тардид, ман аз сӯйи ӯ бароятон бимдиҳанда ва башоратгар ҳастам). (Сураи Худ, оятҳои 1, 2).

Пас, Аллоҳ Таъоло дар ин оятҳои муҳкам возеҳ баён намуда, ки ӯ инсу чинро танҳо барои он офаридааст, то ӯро ба ягонагӣ ва бе шарик ибодат намоянд. Ва баён намуда, ки паёмбарон (алайҳимуссалом)-ро фиристонд, то ба ин ибодат амр кунанд ва аз зидди он наҳй намоянд. Ва Аллоҳ Таъоло фармудааст, ки оятҳои китобашро муҳкам (дақиқу устувор) гардонид ва онҳоро ба таври муфассал баён намудааст, то ғайри ӯ (Субҳонаху) ибодат карда нашавад.

Маълум аст, ки ибодат ин тавҳиди Аллоҳ ва итоат аз ӯст, бо иҷрои амрҳояш ва дурӣ ҷустан аз наҳйҳояш. Ва Аллоҳ Таъоло дар оятҳои зиёде ба ин амр карда ва хабар додааст, аз ҷумла ин

фармудан Ӯ Таъоло:

﴿وَمَا أَمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ...﴾

(Ва эшон фармон наёфтанд, чуз ин ки Аллоҳро бипарастанд, дар ҳоле ки дини худро барои ӯ холис гардонанд [ва аз ширку бутпарастӣ] ба тавҳид рӯ оваранд... (Сураи Байина, ояти 5). Ва фармудан Ӯ Таъолост:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

(Ва Парвардигорат чунин фармон додааст, ки: «Чуз Ӯро напарастед...)

(Сураи Исро, ояти 23). Худованд мефармояд:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ۚ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ۝﴾

(Ин китобро ба ҳақ бар ту нозил кардем, пас, Аллоҳро бо хулуси эътиқод парастиш кун, 2)

(Огоҳ бошед, ки дини холис [ва ҳолӣ аз ширк] аз они Аллоҳ Таъоло аст ва афроде, ки ғайри Аллоҳро [дӯст ва] корсози худ интиҳоб кардаанд [пиндорашон ин аст, ки]: «Онҳоро фақат ба ин далел мепарастем, ки моро ба Аллоҳ Таъоло наздик гардонанд [ва манзилатамонро бештар кунанд]». Аллоҳ Таъоло дар мавориди ихтилофашон миёни онон [ва муваҳҳидони ростин] доварӣ хоҳад кард. Бе тардид, Аллоҳ

Таъоло касеро, ки дурӯғгӯи носипос бошад, ҳидоят нахоҳад кард, 3).

(Сураи Зумар, оятҳои 2-3).

Ва дар ин маънӣ оятҳо зиёданд ва ҳамаи онҳо ба зарурати ихлос дар ибодат танҳо барои Худованд ва тарк кардани ибодати ғайри Ӯ, аз паёмбарон ва дигарон далолат мекунанд.

Ва шакке нест, ки дуо аз муҳимтарин ва ҷомеътарин навъҳои ибодат аст, пас воҷиб аст, ки он танҳо барои Аллоҳ холис гардонида шавад. Чунончи, Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾

([Танҳо] Аллоҳро бо хулуси эътиқод бихонед, ҳарчанд кофирон нохушнуд бошанд). (Сураи Ғофир, ояти 14). Ва Аллоҳ Азза ва Ҷалла мефармояд:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

(Ва ин ки масҷид аз он Аллоҳ Таъоло аст, пас, касеро бо Аллоҳ Таъоло [ба парастии ӯрихоҳӣ] нахонед). (Сураи Ҷин, ояти 18). Ин дастур дар бораи ягона донишгани Аллоҳ дар дуо, ҳамаи махлуқотро, аз ҷумла паёмбарон ва ғайри онҳоро дар бар мегирад. Худованд мефармояд:

﴿وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ

(Ва ба ҷойи Аллоҳ Таъоло, чизеро, ки суду зиёне ба ту намерасонад, [ба парастишу ниёзхоҳӣ] махон, ки агар чунин кунӣ, он гоҳ ҳатман, аз ситамгорон [-и мушрик] хоҳӣ буд). (Сураи Юнус, ояти 106). Ва ин хитоб ба Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) аст ва маълум аст, ки Аллоҳ субҳонаҳу ўро аз ширк нигоҳ доштааст, балки мақсад аз он ҳушдор додани дигарон аст. Сипас Аллоҳ Таъоло фармуд:

﴿وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ

(Ва ба ҷойи Аллоҳ Таъоло, чизеро, ки суду зиёне ба ту намерасонад, [ба парастишу ниёзхоҳӣ] махон, ки агар чунин кунӣ, он гоҳ ҳатман, аз ситамгорон [-и мушрик] хоҳӣ буд). (Сураи Юнус, ояти 106). Ин хитобест ба Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) ва мақсуд аз он ҳушдор додани дигарон аст. Зеро маълум аст, ки Аллоҳи Субҳонаҳу ва Таъоло паёмбарашро аз ширк ҳифз кардааст.

Сипас Аллоҳ Таъоло дар наҳй ва ҳушдор саҳтгирӣ намуда, чунин фармудааст:

﴿...إِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ﴾

(...агар чунин кунӣ, он гоҳ ҳатман, аз

ситамгорон [-и мушрик] хоҳӣ буд). Ва зулм, вақте ки ба таври умумӣ зикр мешавад, мақсад аз он ширки акбар аст. Чунки Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿...وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾

(...ва кофирон [ба сабаби куфрашон] ҳамон ситамгоронанд). (Сураи Бақара, ояти 254). Ва Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿...إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾

(...яқинан, ширк ситами бузургест) (Сураи Луқмон, ояти 13). Пас агар Сарвари фарзандони Одам (Саллалоҳу алайҳи ва саллам) ба ғайри Аллоҳ дуо мекард, аз ҷумлаи золимон мешуд, пас ҳоли ғайри ӯ чӣ гуна хоҳад буд?

Пас, аз ин оятҳо ва ғайри онҳо маълум мешавад, ки дуо кардан ба ғайри Аллоҳ – аз қабилӣ мурдагон, дарахтон, бутҳо ва ғайра – ширк ба Аллоҳ ва муҳолифи тавҳиди Ӯ дар ибодат аст; ибодате, ки ҳадаф аз офариниши инсу ҷин, фиристодани паёмбарон ва нозил кардани китобҳост. Инчунин муҳолифи маъноӣ "Ло илоҳа иллаллоҳ" аст, ки ибодатро аз ғайри Аллоҳ нафӣ намуда, онро танҳо барои Аллоҳи ягона исбот мекунад, чуноне ки Аллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло мефармояд:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ

(Ин бад-он сабаб аст, ки Аллоҳ Таъоло ҳақ аст ва он чиро, ки [мушрикони] чуз ӯ меҳонанд, [ҳама] ботил аст ва Аллоҳ Таъоло баландмартабаи бузург аст).

(Сураи Ҳаҷ, ояти 62).

Ин асли дин ва асоси имон аст ва ибодатҳо танҳо баъд аз сиҳати ин асл сиҳат меёбанд. Чунончи, Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ ﴿٦٣﴾

(Ба ту ва паёмбарони пеш аз ту ваҳй шудааст, ки: «Агар ширк биварзӣ, [подоши] корхоят, қатъан, барбод хоҳад рафт ва зиёнкор хоҳӣ шуд»). (Сураи Зумар, ояти 65). Дар ҷои дигар Аллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло мефармояд:

﴿...وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

(...ва агар ширк меварзиданд, он чи [аз аъмоли нек] ки анҷом дода буданд, табоҳ мешуд). (Сураи Анъом, ояти 88).

Аз он чи гузашт, маълум мешавад, ки дини Ислом ва шаҳодати "Ло илоҳа иллаллоҳ" ду асли бузург доранд:

Якум: ин ки ба чуз Аллоҳи ягона, ки шарике надорад, каси дигаре парастида нашавад. Пас,

ҳар касе, ки мурдагонро, аз қабилӣ паёмбарон ва дигарон, бихонад, ё бутҳо, дарахтон, сангҳо ва ё дигар махлуқотро бихонад, ё аз онҳо мадад талабад, ё бо қурбониҳову назрҳо ба онҳо наздикӣ чӯяд, ё барои онҳо намоз бихонад ва ё ба онҳо сачда кунад, пас онҳоро ғайр аз Аллоҳ парвардигор қарор додааст ва онҳоро барои Ё (Субҳонаху ва Таъоло) шарик гардонидаст ва маънои «Ло илоҳа иллоллоҳ»-ро нақз ва нафй кардааст.

Дуюм: Аллоҳ Таъолоро фақат бо шариати паёмбар ва расулаш (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) ибодат кардан. Пас, ҳар касе дар дин чизеро ихтироъ кунад, ки Аллоҳ ба он иҷозат наодоаст, маънои шаҳодати "Муҳаммад Расули Аллоҳ аст"-ро таҳаққуқ набахшидааст ва амалаш ба ӯ нафъ намерасонад ва аз ӯ пазируфта намешавад. Аллоҳ ҷалла ҷалолуху мефармояд:

﴿وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا﴾

(Ва ба [баррасии] корҳояшон мепардозем ва ҳамаро [ҳамчун] ғуборе пароканда месозем). (Сураи Фурқон, ояти 23). Ва мақсад аз амалҳои дар оят зикршуда, амалҳои касест, ки бар ширк ба Худованди Азза ва Ҷалла вафот кардааст.

Ҳамчунин ба он амалҳои бидъат низ дохил мешаванд, ки Аллоҳ ба онҳо иҷозат наодоаст

ва онҳо рӯзи қиёмат ба ғубори пароканда табдил меёбанд, зеро бо шариати поки Ё мувофиқат намеkunанд, чуноне, ки Паёмбар (Саллаллоху алайҳи ва саллам) фармудаанд:

«مَنْ أَحَدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ».

"Ҳар ки ба ин кори мо (шариати исломӣ) чизи наве дохил кунад, ки аз он нест, он амр мардуд аст". Саҳеҳ будани ин ривоят мавриди иттифоқ аст.

Хулосаи калом ин аст, ки ин нависанда кумакхоҳӣ ва дуои худро ба Паёмбар (Саллаллоху алайҳи ва саллам) равона карда, аз Парвардигори оламиён рӯй гардондааст, ҳамон Парвардигоре, ки пирӯзӣ, зиён ва фоида дар дасти Ёст ва чизе аз инҳо дар дасти ғайри Ё нест.

Ва шаке нест, ки ин зулми бузург буда, оқибати вазнин дорад. Ва Аллоҳ Таъоло ба дуо кардан ба сӯи Худ амр фармуда, ба касе, ки Ёро бихонад, ваъдаи иҷобат додааст ва касеро, ки аз он саркашӣ мекунад, ба ворид шудан ба ҷаҳаннам таҳдид кардааст. Чунончи, Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي

سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٢٥﴾﴾

(Парвардигоратон фармуд: «Маро бихонед,

то [дуои] шуморо иҷобат кунам. Касоне, ки аз ибодати Ман саркашӣ мекунад, ба зудӣ бо хорӣ ба ҷаҳаннам ворид мешаванд»). (Сураи Ғофир, ояти 60). Яъне: Хору залилон. Пас ин ояти карима далолат бар он мекунад, ки дуо ибодат аст ва ҳар касе, ки аз он саркашӣ мекунад, ҷойгоҳаш ҷаҳаннам аст. Пас, агар ин ҳоли касе бошад, ки аз рӯй овардан ба Аллоҳ саркашӣ мекунад, ҳоли касе, ки ғайри Ёро дуо мекунад ва аз Ё рӯй мегардонад, чӣ гуна хоҳад буд, дар ҳоле ки Ё Таъоло Қариб, Молики ҳар чиз ва Қодир бар ҳар чиз аст, чуноне, ки Ё фармудааст:

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ﴾

(Ва [эй паёмбар] чун бандагонам дар бораи Ман аз ту бипурсанд, [ба онон] бигӯ: Ман наздикам ва дуои дуокунандаро – ҳангоме ки маро бихонад – иҷобат мекунам, пас, [онон фақат] бояд даъвати Маро бипазиранд ва ба Ман имон биёваранд; бошад, ки роҳ ёбанд). (Сураи Бақара, ояти 186). Ва Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) дар ҳадиси саҳеҳ фармуданд, ки дуо ҳамон ибодат аст ва ба писари амакашон Абдуллоҳ ибни Аббос (разияллоҳу анҳу) фармуданд:

«احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ، إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ، وَإِذَا اسْتَعْنَيْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ».

"(Худуди) Худоро нигоҳ дор, то Худо туро нигоҳ дорад; (худуди) Худоро нигоҳ дор, то Ёро дар рӯ ба рӯят биёбӣ. Ҳар гоҳ чизе талаб кунӣ, аз Худо талаб кун, ҳар гоҳ ёрӣ бичӯӣ аз Худо ёрӣ бичӯ". Ривояти Тирмизӣ ва дигарон.

Паёмбар (Саллалоҳу алайҳи ва саллам) мефармояд:

«مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو لِلَّهِ نِدًّا؛ دَخَلَ النَّارَ».

"Ҳар кас дар ҳоле бимирад, ки барои Аллоҳ ҳамтое (шарик) қарор додааст, ба ҷаҳаннам дохил мешавад". Ривояти Бухорӣ. Ва дар Саҳеҳайн аз Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) ривоят аст, ки ӯ пурсида шуд: Кадом гуноҳ бузургтар аст? Фармуданд:

«أَنْ تَجْعَلَ لِلَّهِ نِدًّا وَهُوَ خَلَقَكَ».

«Ин ки барои Аллоҳ ҳамтое қарор диҳӣ, ҳол он ки Ё туро офаридааст». Ҳамто, ба Худо монанд ва шарик қарор додан аст. Пас ҳар касе, ки аз ғайри Аллоҳ дуо талаб кунад, ё аз ӯ мадад талабад, ё барои ӯ назр кунад, ё барои ӯ қурбонӣ кунад, ё навъе аз ибодатро барои ӯ анҷом диҳад, ёро шарики Худованд қарор додааст, хоҳ паёмбар бошад, ё валӣ, ё фаришта, ё ҷин, ё бут, ё

ғайри инҳо аз махлуқот.

Дар ин чо шояд касе бигӯяд: Пас, ҳукми дархост кардан аз шахси зиндаи ҳозир ва ёрӣ чустан аз ӯ дар корҳои моддӣ, ки ба анҷоми онҳо тавоноӣ дорад, чист? Ҷавоб: Ин амал аз ҷумлаи ширк набуда, балки аз корҳои оддӣ ҷоиз дар байни мусалмонон мебошад. Чунон ки Аллоҳ Таъоло дар қиссаи Мӯсо (алайҳиссалом) мефармояд:

﴿...فَاسْتَعَاثَ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ...﴾

(... он ки аз дӯстони ӯ буд, алайҳи душманаш аз Мӯсо ёрӣ хост ...). (Сураи Қасас, ояти 15). Инчунин Аллоҳ Таъоло дар қиссаи Мӯсо низ мефармояд:

﴿فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ...﴾

(Пас, Мӯсо бо тарсу нигаронӣ аз шаҳр берун рафт...) (Сураи Қасас, ояти 21), Ҳамчунин инсон дар ҷанг аз ёрони худ ёрӣ меҷӯяд ва дар дигар умуре, ки ба мардум пеш меояд ва дар онҳо ба ҳамдигар муҳтоҷ мешаванд.

Аллоҳ Таъоло паёмбарашро (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) амр фармуд, ки ба умматаш хабар диҳад, ки ӯ барои ҳеҷ кас молики ҳеҷ ғоида ва зараре нест. Аллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло дар ин маврид мефармояд:

﴿قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ۝ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا

([Эй паёмбар, ба онҳо] Бигӯ: «Ман танҳо Парвардигорамро меҳонам ва касеро бо ӯ шарик намесозам».

Бигӯ: «Бе гумон, ман наметавонам ба шумо зиёне бирасонам ва на хайру суде»). (Сураи Ҷин, оятҳои 21-22). Ва Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَا سْتَكْبَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٣٨﴾﴾

([Эй Паёмбар] Бигӯ: «Ман молики суду зиёни хештан нестам, магар ончиро, ки Аллоҳ Таъоло бихоҳад ва агар ғайбро медонистам, хайр [-у суди] бисёре [барои худ] фароҳам месохтам ва ҳеҷ бадӣ [ва зиёне] ба ман намерасид. Ман [касе] нестам, магар бимдиҳанда ва башоратбахш [-и дилсӯз] барои гурӯҳе, ки имон доранд). (Сураи Аъроф, ояти 188).

Ва дар ин маънӣ оятҳо зиёданд.

Ва маълум аст, ки Паёмбар (Саллаллоху алайҳи ва саллам) танҳо Парвардигорашро дуо мекард. Чуноне ки аз ӯ собит шудааст, ки дар рӯзи Бадр аз Аллоҳ мадад металабид ва бар душманаш аз ӯ нусрат меҳост ва дар ин амр пофишорӣ намуда, мефармуд: «Эй Парвардигори ман! Он чиро, ки ба ман ваъда додай, бароварда соз». То ҷое, ки Сиддиқи

Акбар, Абубакр (разияллоҳу анҳу) гуфт: «Эй Расули Худо, басанда аст, зеро Аллоҳ он чиро, ки ба ту ваъда додааст, ҳатман иҷроқунанда аст». Ва Аллоҳ Таъоло дар ин бора ин қавли Худро нозил кард:

﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِالْفِ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدَفِينَ﴾

[Рӯзи Бадрро ба ёд оваред] Он гоҳ ки аз Парвардигоратон фарёдрасӣ [ва ёрӣ] мехостед ва Ё [дархости] шуморо пазируфт [ва фармуд]: «Бе гумон, шуморо бо ҳазор фаришта, ки паёпай фуруд меоянд, ёрӣ мекунам». (Сураи Анфол, ояти 9). Пас, Аллоҳи Мутаъол дар ин оятҳо ёрӣ хостани онҳоро ёдовар шуда, хабар дод, ки дуояшонро пазируфта, бо фариштагон ёриашон кардааст, то ба нусрат мужда диҳад ва дилҳояшонро ором созад. Ҳамчунин баён намуд, ки нусрат аз ҷониби фариштагон нест, балки танҳо аз ҷониби Ёст. Аллоҳи Мутаъол дар ин бора низ чунин фармуд:

﴿وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ...﴾

[...ва [-гарна] пирӯзӣ ҷуз аз ҷониби Аллоҳ Таъоло нест]. (Сураи Оли Имрон, ояти 126). Ва Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾

(Ва [эй муъминон] бе гумон, Аллоҳ Таъоло шуморо дар [чанги] Бадр дар ҳоле ёрӣ кард, ки [ба сабаби камбуди афрод ва аслиҳа] нотавон будед; пас, аз Аллоҳ Таъоло парво кунед; бошад, ки сипос гузored). (Сураи Оли Имрон, ояти 123). Худованд дар ин оят баён медорад, ки Ё Субҳонаҳу ёридиҳандаи онҳо дар рӯзи Бадр аст. Ва аз ин маълум мешавад, ки он чи аз силоҳу қувват ба онҳо ато кард ва мададе, ки бо ғариштагон ба онҳо расонид, ҳамаи инҳо сабабҳои пирӯзӣ, шодмонӣ ва оромӣ буданд, аммо пирӯзӣ аз худи инҳо нест, балки он танҳо аз сӯи Аллоҳ аст. Пас чӣ гуна ин нависандазан ё амсоли ӯ чуръат мекунад, ки аз Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) мадад ва нусрат бихоҳад ва аз Парвардигори оламиён, ки Молики ҳар чиз ва бар ҳар чиз Тавоност, рӯй гардонад?

Шакке нест, ки ин аз қабихтарин ҳаҳолат, балки аз бузургтарин ширк аст. Пас, бар ин нависанда вочиб аст, ки ба даргоҳи Аллоҳ Субҳонаҳу тавбаи насӯҳ кунад. Ва тавбаи насӯҳ аз чанд умур иборат аст: Аввал: Пушаймонӣ аз гуноҳи содиркардааш. Дуюм: Даст кашидан аз он гуноҳ. Саввум: Тасмими қатъӣ барои барнагаштан ба он, барои бузургдошти Аллоҳ ва ихлос ба Ё ва итоат аз амри Ё ва парҳез аз он чӣ Ё манъ кардааст.

Ин аст тавбаи насӯҳ. Чаҳорум: Ин амр ба бадӣ дар ҳаққи махлуқот ихтисос дошта, он боз гардондани ҳақ ба аҳли он, ё талаби ҳалолият кардан аз ӯ мебошад.

Ва Аллоҳ бандагонашро ба тавба амр кардааст ва ба онҳо қабули онро ваъда додааст, чунон ки Ӯ фармудааст:

﴿...وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

(Ва эй муъминон, ҳамагӣ ба сӯи Аллоҳ Таъоло тавба кунед; бошад, ки растагор гардед). (Сураи Нур, ояти 31). Ва Худованд дар ҳаққи насоро мефармояд:

﴿أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

(Оё ба сӯи Аллоҳ Таъоло бознамегарданд ва аз Ӯ талаби омурзиш намекунанд? Ва Аллоҳ Таъоло омурзандаи меҳрубон аст). (Сураи Моид, ояти 74). Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٦٨﴾ يُضَاعَفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدُ فِيهِ مُهَانًا ﴿٦٩﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٠﴾﴾

(Ва касоне ҳастанд, ки бо Аллоҳ Таъоло маъбуде дигар намехонанд ва касе, ки Аллоҳ Таъоло [куштанашро] ҳаром кардааст, ҷуз ба

ҳақ намекушанд ва зино намекунанд. Ва ҳар ки ин [гуноҳон]-ро муртакиб шавад, кайфари гуноҳи [хеш]-ро мебинад, 68.

Рӯзи қиёмат азобаш дучандон мегардад ва бо хорӣ дар он [азоб] ҷовидон мемонад, 69.

Магар касе, ки тавба кунад ва имон оварад ва коре шоиста анҷом диҳад. Пас, инонанд, ки Аллоҳ Таъоло бадихояшонро ба некиҳо табдил мекунад ва Аллоҳ Таъоло ҳамвора омурзгору меҳрубон аст, 70). (Сураи Фурқон, оятҳои 68-70). Ва Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٦٩﴾﴾

(Ҷуст, ки тавбаи бандагонашро мепазирад ва аз бадихо дармегузарад ва он чи мекунад, медонад). (Сураи Шуро, ояти 25).

Ва дар ривояти саҳеҳ аз Паёмбар (Саллаллоху алайҳи ва саллам) омадааст, ки фармуданд:

«الْإِسْلَامُ يَهْدِمُ مَا كَانَ قَبْلَهُ، وَالتَّوْبَةُ تَجِبُ مَا كَانَ قَبْلَهَا».

"Ислом гуноҳони қабл аз худро нобуд мекунад ва тавба гуноҳони қабл аз худро дур месозад".

Ин суҳанҳои кӯтоҳро ба хотири бузург будани хатари ширк, ки бузургтарин гуноҳ маҳсуб мешавад ва аз тарси фирефта шудан ба навиштаҳои ин нависанда ва ба хотири воҷиб будани насиҳат барои Аллоҳ ва бандагонаш,

навиштаам. Аз Худованд меҳоҳам, ки онро судманд гардонад ва ҳоли мо ва тамоми мусалмононро ислоҳ кунад ва бар ҳамаи мо лутф намуда, ба фаҳми дин ва собитқадамӣ бар он муваффақ гардонад. Мо ва мусалмононро аз шарри нафсҳоямон ва бадии аъмоламон паноҳ диҳад. Ҳамоно Ё соҳиби ин қор ва Тавоно бар он аст.

Ва саллалоҳу ва саллама ва борака ъало абдиҳи ва расулиҳи набийино Муҳаммад ва олиҳи ва асҳобиҳи.

НОМАИ СЕЮМ

Дар баёни ҳукми кумак хоستان аз чин ва шайтонҳо ва назр кардан барои онҳо

Аз Абдулазиз ибни Абдуллоҳ ибни Боз ба ҳар касе аз мусалмонон, ки инро мебинанд, Худованд ман ва эшонро ба пойбандӣ ба динаш ва собитқадамӣ бар он тавфиқ диҳад, Омин.

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракотуҳ.

Аммо баъд:

Баъзе бародарон аз ман дар бораи он амалҳое, ки баъзе ҷоҳилон анҷом медиҳанд, пурсиданд; аз қабилӣ дуо кардан ба ғайри Аллоҳ Субҳонаҳу ва ёрӣ хоستان аз ғайри Ё дар қорҳои муҳим; монанди дуо кардан ба чинҳо ва кумак хоستان аз онҳо, назр ва қурбонӣ кардан барои онҳо. Аз ҷумлаи (амалҳои ношоистаи онҳо) инчунин гуфтани ин суханашон аст: (Эй ҳафтгона). Яъне: ҳафт нафар аз сардорони чин, ўро бигиред, устухонҳояшро бишканед, хунашро бинӯшед, ўро мусла кунед, эй ҳафтгона, бо ў чунин кунед. Ё ин гуфтори баъзеи онҳо: «Эй чинҳои зуҳр, эй чинҳои аср, ўро бигиред». Ва ин амал дар баъзе минтақаҳои ҷанубӣ хеле зиёд дида мешавад. Ба ин амр

инчунин дохил мешавад: дуои мурдагон, аз қабилӣ паёмбарону солеҳон ва ғайра, хоستان, аз малоика хоستان ва аз онҳо талаби ёрӣ намудан. Пас, ҳамаи ин ва монанди он аз ҷониби бисёре аз касоне, ки худро ба Ислом мансуб медонанд, аз рӯи ҷаҳл ва тақлид ба гузаштагони худ сар мезанад. Ва баъзан баъзеи онҳо дар ин масъала саҳлангорӣ карда, бо ин гуфторашон чунин истидлол мекунанд: «Ин чизест, ки бар забон ҷорӣ мешавад, мо онро қасд намекунем ва ба он эътиқод надорем».

Ва низ баъзе дӯстон аз ҳукми издивоҷ бо касе, ки ба ин корҳо шинохта шудааст ва аз забҳкардаи онҳо, ҷаноза хондан бар онҳо, намоз гузоштан аз паси онҳо, пурсиданд. Инчунин дар бораи ҳукми бовар кардан ба фолбиноне пурсиданд, ки ба муҷарради дастрасӣ ба салла, эзор ва руймоли бемор ва монанди инҳо, иддио мекунанд, ки аз беморӣ ва сабабҳои он огоҳанд.

Ҷавоби ин пурсишҳо: Ҳамду ситоиш барои Аллоҳи якто ва дуруду салом бар касе, ки баъд аз ӯ паёмбаре нест ва бар хонадону асҳобаш ва пайравони онҳо то рӯзи қиёмат.

Аммо баъд:

Худованд Субҳонаҳу ва Таъоло инсу чинро барои он офаридааст, ки танҳо Ёро ибодат кунанд ва дуо, ёрӣ хоستان, забҳ, назр ва дигар ибодатҳоро хоси Ё гардонанд. Ва паёмбаронро

барои ҳамин фиристода, ба онҳо амр намуд ва китобҳои осмониро, ки бузургтарини онҳо Қуръони Карим аст, барои баёни ин амр, даъват ба сӯи он ва барҳазар доштани мардум аз ширк овардан ба Худо ва ибодати ғайри Ӯ нозил кард. Ва ин асли аслҳо ва асоси миллату дин аст ва он маънои шаҳодати "Ло илоҳа иллаллоҳ" аст ва ҳақиқаташ ин аст, ки: нест маъбудӣ ба ҳақ ҷуз Аллоҳ. Пас он улуҳият ва ибодатро барои ғайри Аллоҳ нафӣ мекунад ва он (ибодат)-ро танҳо барои Аллоҳи ягона исбот менамояд, на барои ғайри Ӯ аз соири махлуқот. Ва далелҳо бар ин аз Қуръони Карим ва суннати Паёмбараш (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) бисёр аст. Аз ҷумла Аллоҳ Таъоло фармудааст:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

(Ва чинну инсро фақат барои ин офаридам, ки Маро ибодат кунанд [ва аз бандагии дигарон сар боз зананд]). (Сураи Зориёт, ояти 56). Худованд мефармояд:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

(Ва Парвардигорат чунин фармон додааст, ки: «Ҷуз Ӯро напарастед...») (Сураи Исро, ояти 23). Дар ояти дигар мефармояд:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ...﴾

(Ва эшон фармон наёфтанд, чуз ин ки Аллоҳро бипарастанд, дар ҳоле ки дини худро барои ӯ холис гардонанд [ва аз ширку бутпарастӣ] ба тавҳид рӯ оваранд...) (Сураи Байина, ояти 5). Ва ояти дигар:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾

(Парвардигоратон фармуд: «Маро бихонед, то [дуои] шуморо иҷобат кунам. Касоне, ки аз ибодати Ман саркашӣ мекунанд, ба зудӣ бо хорӣ ба ҷаҳаннам ворид мешаванд». (Сураи Ғофир, ояти 60). Ва Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ...﴾

(Ва [эй паёмбар] чун бандагонам дар бораи Ман аз ту бипурсанд, [ба онон] бигӯ: Ман наздикам ва дуои дуокунандаро – ҷангоме ки маро бихонад – иҷобат мекунам...)

(Сураи Бақара, ояти 186).

Худованд дар ин оятҳо баён фармуда, ки инсонҳо ва ҷинҳоро барои ибодаташ офаридааст ва ба бандагонаш дар Қуръони Карим ва аз забони Паёмбараш (Саллаллоху алайҳи ва саллам) амр ва васият намудааст, ки ба чуз Парвардигорашон касеро ибодат накунанд.

Аллоҳ Таъоло возеҳ сохт, ки дуо ибодати

бузург аст ва ҳар кас аз он саркашӣ кунад, ворида ҷаҳаннам мешавад. Ё ба бандагонаш фармуд, ки танҳо Ёро бихонанд ва хабар дод, ки Ё наздик аст ва дуояшонро иҷобат мекунад. Пас, бар ҳамаи бандагон вочиб аст, ки дуоро хоси Парвардигорашон гардонанд, зеро он навъе аз ибодат аст, ки барои он офарида шудаанд ва ба он амр шудаанд. Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٢٨﴾﴾

(Бигӯ: Бе тардид, намозам ва қурбониҳои ман ва зиндагӣ ва маргам ҳама барои Аллоҳ Таъоло – Парвардигори ҷаҳониён аст, 162.

[Ҳам Ё ки] Шарики надорад ва ба ин [яктопарастӣ ҳолисона] дастур ёфтаам ва ман нахустин мусалмон аз ин қавм ҳастам, 163). (Сураи Анъом, оятҳои 162, 163).

Пас, Аллоҳ Паёмбарашро (Саллалоҳу алайҳи ва саллам) амр фармуд, ки ба мардум хабар диҳад, ки намозаш, қурбонияш, зиндагияш ва маргаш хоси Аллоҳ, Парвардигори оламиён аст, ки ҳеҷ шарики надорад. Бинобар ин, ҳар кас барои ғайри Аллоҳ қурбонӣ кунад, ба Аллоҳ ширк овардааст, ҳамчуноне, ки барои ғайри Аллоҳ намоз бихонад, зеро Аллоҳи Пок намоз ва забҳро қарини яқдигар қарор дод ва хабар дод, ки он ду танҳо барои Аллоҳ аст, ки шарики

надорад. Пас, ҳар касе барои ғайри Аллоҳ, аз чинҳо, малоика, мурдагон ва ғайра, бо мақсади наздик шудан ба онҳо қурбонӣ кунад, монанди касе аст, ки барои ғайри Аллоҳ намоз хондааст. Ва дар ҳадиси саҳеҳ омадааст, ки Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) фармуданд:

«لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ».

"Аллоҳ лаънат кардааст касеро, ки барои ғайр аз Аллоҳ забҳ мекунад". Ва Имом Аҳмад бо санади ҳасан аз Ториқ ибни Шиҳоб (разияллоҳу анҳу) ривоят кардааст, ки Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) фармудааст:

«مَرَّ رَجُلَانِ عَلَى قَوْمٍ لَهُمْ صَنْمٌ لَا يَجُوزُهُ أَحَدٌ حَتَّى يُقَرَّبَ لَهُ شَيْئًا، فَقَالُوا لِأَحَدِهِمَا: قَرِّبْ. قَالَ: لَيْسَ عِنْدِي شَيْءٌ أَقْرَبُهُ، قَالُوا: قَرِّبْ وَلَوْ ذَبَابًا، فَقَرَّبَ ذَبَابًا، فَخَلَّوْا سَبِيلَهُ، فَدَخَلَ النَّارَ، وَقَالُوا لِلْآخَرِ: قَرِّبْ. قَالَ: مَا كُنْتُ لِأَقْرَبَ لِأَحَدٍ شَيْئًا دُونَ اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ، فَضَرَبُوا عُنُقَهُ، فَدَخَلَ الْجَنَّةَ».

"Ду мард аз назди қавме гузаштанд, ки буте доштанд ва ҳеҷ кас аз канори он намегузашт, магар ин ки барои он чизеро қурбонӣ мекард. Ба яке аз онҳо гуфтанд: «Қурбонӣ кун». Гуфт: «Чизе надорам, ки қурбонӣ кунам». Гуфтанд: «Қурбонӣ кун, агарчи мағасе бошад». Пас ӯ мағасеро қурбонӣ кард ва онҳо роҳашро боз карданд, пас ба дӯзах даромад. Ва ба дигаре гуфтанд: «Қурбонӣ кун». Гуфт: «Ман барои ҳеҷ

кас ғайри Аллоҳи Азза ва Ҷалла чизеро қурбонӣ намекунам». Пас гарданаширо заданд ва ӯ ба биҳишт даромад".

Пас, агар касе, ки ба бут ва амсоли он бо магас ва монанди он наздикӣ меҷӯяд, мушрик бошад ва сазовори дохил шудан ба оташи дӯзах гардад. Пас, ҳоли касе, ки ҷинҳо, малоика ва авлиёро меҳонад, чӣ гуна аст? Ва ҳоли касе, ки аз онҳо ёрӣ металабад, барои онҳо назр мекунад ва бо қурбониҳо ба онҳо наздикӣ меҷӯяд ва бо ин амал умеди ҳифзи мол, шифои мариз ва саломатии чорпоёну кишташиро дорад, чӣ гуна аст?! Ва ҳоли касе, ки ин корро аз тарси шарри ҷинҳо ё монанди он анҷом медиҳад, чӣ гуна аст?! Шакке нест, ки ҳар кас ин корҳоро анҷом диҳад, нисбат ба он марде, ки магасро барои бут қурбонӣ кард, ба мушрик будан ва вориди оташи дӯзах шудан сазовортар аст.

Инчунин Худованд мефармояд:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ۚ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ۝﴾

(Ин китобро ба ҳақ бар ту нозил кардем, пас, Аллоҳро бо хулуси эътиқод парастидан кун, 2.

Огоҳ бошед, ки дини холис [ва холи аз ширк] аз они Аллоҳ Таъоло аст ва афроде, ки ғайри

Аллоҳро [дӯст ва] корсози худ интиҳоб кардаанд [пиндорашон ин аст, ки]: «Онҳоро фақат ба ин далел мепарастем, ки моро ба Аллоҳ Таъоло наздик гардонанд [ва манзалатамонро бештар кунанд]». Аллоҳ Таъоло дар мавориди ихтилофашон миёни онон [ва муваҳҳидони ростин] доварӣ хоҳад кард. Бе тардид, Аллоҳ Таъоло касеро, ки дурӯғгӯи носипос бошад, ҳидоят нахоҳад кард, 3).

(Сураи Зумар, оятҳои 2-3). Ва Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

(Ва [мушрикони] ба ҷойи Аллоҳ Таъоло чизҳоеро мепарастанд, ки на ба онон зиёне мерасонанд ва на судашон мебахшад ва мегӯянд: «Ин бутҳо [воситаҳо ва] шафоатгарони мо назди Аллоҳ Таъоло ҳастанд». [Эй паёмбар] Бигӯ: «Оё [ба гумони худ] Аллоҳ Таъолоро аз чизе [шарике] огоҳ месозед, ки дар осмонҳо ва замин [барояш қоилад ва худ] намедонад?» Ё муназзаҳ аст ва аз ончи бо вай шарик месозанд, бартар аст).

(Сураи Юнус, ояти 18).

Аллоҳ Таъоло дар ин ду оят хабар медиҳад,

ки мушрикони ғайри Ў аз миёни махлуқот авлиёро гирифтаанд ва онҳоро дар баробари Ў ба воситаи тарс, умед, қурбонӣ, назр, дуо ва амсоли он ибодат мекунанд ва иддао доранд, ки он авлиё ибодаткунандагони худро ба Аллоҳ наздик месозанд ва дар назди Ў барояшон шафоат мекунанд. Сипас Аллоҳ Таъоло онҳоро таъзиб намуда, ботил будани ақидаашонро ошкор сохт ва онҳоро дурӯғгӯ, кофир ва мушрик номид ва Худро аз ширки онҳо пок ва муназзаҳ гардонид. Ў Таъоло мефармояд:

{...سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ}

(Поку муназзаҳ аст Аллоҳ Таъоло ва аз он чи бо вай шарик месозанд, бартар аст). (Сураи Наҳл, ояти 1). Пас, аз ин маълум мешавад, ки ҳар касе ғарибона, ё паёмбаре, ё чине, ё дарахте, ё сангеро васила қарор диҳад ва ўро ҳамроҳ бо Худо бихонад, аз ў ёрӣ бихоҳад ва бо назру забҳ ба ў наздикӣ чӯяд, ба умеди шафоати ў дар назди Худо ва наздик шудан ба Ў (тавассути вай), ё ба умеди шифои бемор, ё ниғаҳдории мол, ё саломатии шахси ғоиб, ё монанди инҳо; пас, ба ин ширки бузург ва балои вазнин гирифтӣ шудааст, ки Аллоҳ дар бораи он чунин мегӯяд:

{إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ

فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾

(Бе гумон, Аллоҳ Таъоло ин гуноҳро, ки ба ӯ ширк оварда шавад, намебахшад ва ғайр аз онро – барои ҳар ки бихоҳад – мебахшад; ва ҳар ки ба Аллоҳ Таъоло ширк варзад, яқинан, гуноҳи бузург ба гардан гирифтааст). (Сураи Нисо, ояти 48). Инчунин Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿...إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ

أَنْصَارٍ﴾

(Бе тардид, ҳар ки ба Аллоҳ Таъоло ширк оварад, Аллоҳ Таъоло бихиштро бар ӯ ҳаром кардааст ва ҷойгоҳаш дӯзах аст ва ситамгорон ҳеҷ ёваре надоранд). (Сураи Моид, ояти 72).

Ва шафоат дар рӯзи қиёмат фақат барои аҳли тавҳид ва ихлос аст, на барои аҳли ширк, чуноне ки Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) вақте аз ӯ пурсиданд: «Эй Паёмбари Худо, хушбахттарини мардум ба шафоати ту кист?», фармуданд:

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَالِصًا مِنْ قَلْبِهِ».

"Ҳар касе аз самими қалб ва холисона "Ло илоҳа илаллоҳ" гӯяд." Инчунин Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) мефармояд:

«لِكُلِّ نَبِيٍّ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ، فَتَعَجَّلْ كُلُّ نَبِيٍّ دَعْوَتَهُ، وَإِنِّي اخْتَبَأْتُ دَعْوَتِي شَفَاعَةً

لَأُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَهِيَ نَائِلَةٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ مَنْ مَاتَ مِنْ أُمَّتِي لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا».

«Ҳар паёмбаре дуои мустақобе дорад, пас ҳар паёмбаре дар дуои худ шитоб кард ва ман дуои худро барои шафоати умматам дар рӯзи қиёмат захира намудам. Пас он, иншоаллоҳ, ба ҳар касе аз умматам, ки дар ҳоле бимирад, ки ба Аллоҳ чизеро шарик намеоварад, хоҳад расид».

Мушрикони собиқ имон доштанд, ки Аллоҳ Парвардигор, Холиқ ва Ризқдиҳандаи онҳост, вале ба паёмбарон, авлиё, фариштагон, дарахтон, сангҳо ва монанди инҳо тавассул мечустанд ва умед доштанд, ки онҳо дар назди Аллоҳ шафоаташон кунанд ва онҳоро ба ӯ наздик созанд, чунон ки дар оятҳо гузашт. Вале, Аллоҳ онҳоро ба ин сабаб маъзур надонист, балки дар китоби бузургаш ин амали онҳоро инкор кард ва онҳоро кофирону мушрикон номид. Ва даъвои онҳоро, ки ин маъбудон барояшон шафоат мекунанд ва онҳоро ба Аллоҳ наздик мекунанд, дурӯғ баровард. Паёмбари Аллоҳ (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) низ онҳоро маъзур надонист, ҳатто барои он ки ибодатҳоро барои Аллоҳи ягона холисона анҷом диҳанд, мутобиқи фармудаи Худованд ба хотири ин ширк бо онҳо ҷангид. Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ...﴾

(Ва бо онҳо бичангед, то фитнаи [ширк] боқӣ намонад ва дин [холисона] аз они Аллоҳ Таъоло гардад...) (Сураи Бақара, ояти 193). Ва Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) фармуданд:

«أَمِرْتُ أَنْ أَقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ، فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ الْإِسْلَامِ، وَحَسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ».

«Амр шудаам, ки бо мардум бичангам, то гувоҳӣ диҳанд, ки маъбуде ба ҳақ нест ҷуз Аллоҳ ва ин ки Муҳаммад расули Аллоҳ аст ва намоз барпо доранд ва закот бидиҳанд. Пас, вақте чунин карданд, ҷон ва молашонро аз ман ҳифз кардаанд, магар ба ҳаққи Ислом ва ҳисобашон бар Аллоҳ аст». Ва маънои фармудаи Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам):

«حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»

«То гувоҳӣ диҳанд, ки нест маъбуде барҳақ магар Аллоҳ», яъне, то ин ки ибодатро танҳо хоси Аллоҳ гардонанд ва ба ғайр аз Ӯ чизеро ибодат накунанд.

Ва чун мушрикони аз ҷинҳо метарсиданд ва ба онҳо паноҳ мебурданд, Худованди Мутаъол ин ояти худро нозил кард:

﴿وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا﴾

(Ва ин ки мардоне аз одамиён ба мардоне аз

чинниён паноҳ мебурданд ва [бад-ин васила] бар гумроҳӣ ва саркашии эшон меафзуданд). (Сураи Чин, ояти 6). Муфасссирон дар тафсири ояти карима чунин фармуданд:

﴿...فَزَادُوهُمْ رَهَقًا﴾

[Ба бад-ин васила] бар гумроҳӣ ва саркашии эшон меафзуданд). Яъне: чинҳо тарсу ҳаросро бар инсонҳо афзоиш медоданд, зеро чинҳо, вақте инсонҳоро мебинанд, ки ба онҳо паноҳ мебаранд, худро бузург шумурда, такаббур мекунанд ва дар он ҳангом тарсу ҳароси онҳоро бештар мегардонанд, то ин ки ибодат ва паноҳ бурдан ба онҳоро афзун намоянд.

Ва Худованд бар ивази паноҳ бурдан ба чинҳо, барои мусалмонон паноҳ бурдан ба Худаш ва калимоти комилашро муқаррар кард. Аллоҳ Таъоло дар ин маврид чунин мефармояд:

﴿وَمَا يَنْزَعَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾

(Ва агар васвасае аз сӯйи шайтон туро барангезонд, ба Аллоҳ Таъоло паноҳ бибар, [ки] бе тардид, Ӯ шунавову доност). (Сураи Аъроф, ояти 200). Аллоҳ Ҷалла Ҷалолуху мефармояд:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾

[Ӯй Паёмбар] Бигӯ: «Ба Парвардигори сапедадам паноҳ мебарам». Ва аз Паёмбар

(Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) собит шудааст, ки фармуданд:

«مَنْ نَزَلَ مَنْزِلًا فَقَالَ: (أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ)؛ لَمْ يَضُرَّهُ شَيْءٌ حَتَّى يَرْتَحِلَ مِنْ مَنْزِلِهِ ذَلِكَ».

"Ҳар ки ба манзиле фуруд омад ва ин дуоро бигӯяд: "Аъзуз бикалимотиллоҳи-т-томмоти мин шарри мо халақ" (Тарҷума: Паноҳ мебарам ба калимаҳои комили Аллоҳ аз он чи офаридааст), то тарк кардани он манзил чизе ба ӯ зарар намерасонад".

Шахсе, ки хоҳони наҷот ва ҳифзи дини худ бошад ва бихоҳад, ки аз ширки хурду бузург дар амон бошад, аз ин оятҳо ва ҳадисҳои боло пай мебарад, ки дил бастан ба мурдагон, малоика, ҷин ва дигар махлуқот ва аз онҳо ҳоҷат хоستانу ба онҳо паноҳ бурдан ва монанди ин корҳо, аз амалҳои аҳли ҷоҳилияти мушрикони ва аз қабехтарин навъи ширк ба Аллоҳи Пок аст. Пас, зарур аст, ки шахс чунин корҳоро тарк карда, аз онҳо парҳез намояд ва мусалмонон яқдигарро ба тарки он тавсия диҳанд ва касе, ки ин корҳоро анҷом медиҳад, амалашро инкор намуда, ӯро боз доранд.

Ва аммо касе аз мардум, ки бо ин аъмоли ширкӣ шинохта шудааст, издивоҷ бо ӯ, хӯрдани забҳкардааш, хондани намози ҷаноза бар ӯ ва дар пушти ӯ намоз гузоридан ҷоиз нест, то он ки

аз ин амалҳояш ба сӯи Аллоҳ Субҳонаҳу ошкоро тавба кунад ва дуову ибодатро барои Аллоҳи ягона холис гардонад. Дуо ибодат аст, балки мағзи он аст, чуноне ки Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) фармудаанд:

«الدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ».

"Дуо ҳамон ибодат аст". Ва дар лафзи дигар аз Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) ривоят шудааст, ки фармуданд:

«الدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ».

"Дуо мағзи ибодат аст". Аммо дар бораи издивоҷ бо мушрикони: Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّى يُؤْمِنَ وَلَأَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّى يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَبَيِّنَ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥٦﴾﴾

(Ва [эй муъминон] бо занони мушрик то имон наёвардаанд, издивоҷ нақунед; ва бе гумон канизи муъмин, аз зани [озоди] мушрик беҳтар аст; агарчи [зебой ё дороиаш] мавриди писандатон воқеъ гардад; ва [занони мусулмонро] ба издивоҷи мардони мушрик дарнаёваред, магар он ки имон биёваранд; ва

ҳатман бардаи муъмин аз марди [озоди] мушрик беҳтар аст; агарчи шефтаи [дорой ва мавқеияти] ӯ шуда бошед. Онон ба сӯйи оташ [-и дузах] даъват мекунанд ва Аллоҳ Таъоло ба фармон [ва тавфиқ]-и хеш ба сӯйи биҳишт ва омурзиш даъват мекунанд ва оёт [-у аҳкоми] худро барои мардум равшан месозад; бошад, ки панд гиранд). (Сураи Бақара, ояти 221). Пас Аллоҳи Субҳон мусалмононро аз издивоҷ бо занони мушрика, аз ҷумлаи парастандагони бутҳо, ҷинҳо, малоика ва ғайри онҳо манъ кард, то замоне ки имон биёваранд ва ибодатро танҳо барои Аллоҳи ягона холис гардонанд ва Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам)-ро дар он чи овардааст, тасдиқ намоянд ва аз роҳи ӯ пайравӣ кунанд. Ва аз ба шавҳар додани занони мусалмон ба мардони мушрик манъ кард, то замоне ки имон биёваранд ва ибодатро танҳо барои Аллоҳи ягона холис гардонанд ва Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам)-ро тасдиқ намоянд ва аз ӯ пайравӣ кунанд.

Аллоҳ Таъоло хабар додааст, ки канизи муъмина аз зани озоди мушрик беҳтар аст, агарчи бо зебой ва хушсуханиаш бинанда ва шунавандаи суханаширо ба ҳайрат оварад. Ва ғуломи муъмин аз марди озоди мушрик беҳтар аст, агарчи бо зебой, ғасоҳат, шуҷоат ва ғайра шунаванда ва бинандаширо ба ҳайрат оварад.

Сипас сабабҳои ин бартариро бо ин фармудай
Худ баён намуд:

{...أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ...}

(Онон ба сӯйи оташ [-и дузах] даъват мекунанд). (Сураи Бақара, ояти 221). Яъне, манзур мардону занони мушрик аст, зеро онҳо бо гуфтор, аъмол, рафтор ва ахлоқашон ба сӯи оташи дӯзах даъват мекунанд. Аммо мардону занони муъмин бо ахлоқ, аъмол ва рафторашон ба сӯи биҳишт даъват менамоянд. Пас, чӣ гуна инҳо ва онҳо баробар шуда метавонанд?

Аммо дар бораи намоз хондан бар мушрикон: Аллоҳ Таъоло дар шаъни мунофиқон чунин фармудааст:

{وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

وَمَا ثَوْوَاهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨٤﴾}

(Ва ҳаргиз бар ҳеч мурдае аз онон намоз нахон ва [барои дуо хондан ва талаби омурзиш] бар сари қабраш наист, [чаро ки] бе тардид, онон ба Аллоҳ Таъоло ва Паёмбараш куфр варзидаанд ва дар ҳоле мурданд, ки нофармон буданд). (Сураи Тавба, ояти 84). Пас, Аллоҳи бузург дар ин ояти карима баён намудааст, ки бар мунофиқ ва кофир намози ҷаноза хонда намешавад; ба сабаби куфрашон ба Аллоҳ ва расулаш. Ҳамчунин дар пушти онҳо намоз

гузорида намешавад ва барои мусалмонон имом қарор дода намешаванд; ба хотири куфрашон ва амонатдор набуданашон ва ба сабаби душмании бузурге, ки миёни онҳову мусалмонон вучуд дорад ва инчунин ба сабаби он ки онҳо аз аҳли намозу ибодат нестанд, зеро куфру ширк ҳеҷ амалеро бо худ боқӣ намегузоранд. Аз Аллоҳ офият аз ин ҳолатро масъалат дорем. Аммо дар мавриди хӯрдани забҳкардаҳои мушрикони, Худованди Азза ва Ҷалла дар қатори ҳаром будани худмурда забҳкардаҳои мушриконро низ ҳаром эълон кардааст. Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذَكِّرْ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٣١﴾﴾

(Ва [эй муъминон] аз он чи [ҳангоми забҳ] номи Аллоҳ Таъоло бар он бурда нашудааст, нахӯред, чаро ки он [кори] ҳатман, нофармонӣ аст ва дар ҳақиқат шаётин ба дӯстони худ илқо мекунанд, ки бо шумо [дар ин маврид] муҷодаला намоянд. Ва агар аз онон итоат кунед, ҳатман, шумо [низ дар зумраи] мушрикон ҳастед). (Сураи Анъом, ояти 121). Худованди Мутаъол мусалмононро аз хӯрдани худмурда ва забҳи мушрик манъ намуд, зеро он начас аст. Пас, забҳи мушрик дар ҳукми худмурда мебошад, ҳатто агар бар он номи Аллоҳро зикр кунад,

зеро тасмияи ӯ ботил аст ва асаре надорад, чун он ибодат аст ва ширк ибодатро нобуд ва ботил месозад, то замоне ки мушрик ба даргоҳи Худованди Мутаъол тавба кунад. Ва Аллоҳ Таъоло таоми аҳли китобро танҳо дар ин фармудаи Худ мубоҳ гардонидааст:

﴿...وَوَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ...﴾

[забоиҳу] ғизои аҳли китоб барои шумо ҳалол аст ва ғизои шумо [низ] барои онон ҳалол аст). (Сураи Моид, ояти 5). Зеро онҳо худро ба дини осмонӣ мансуб медонанд ва иддао мекунанд, ки аз пайравони Мӯсо ва Исо ҳастанд, ҳарчанд дар ин иддаои худ дурӯғгӯянд. Аллоҳ Таъоло дини онҳоро бо фиристодани Муҳаммад (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) ба сӯи тамоми мардум насх ва ботил кардааст. Лекин Аллоҳи Мутаъол таоми аҳли китоб ва занонашонро ба хотири ҳикмати бузург ва асрори ниҳоне, ки аҳли илм онро баён кардаанд, барои мо ҳалол гардонидааст. Бар хилофи мушрикон, ки парастандагони бутҳо ва мурдагон аз қабили анбиёву авлиё ва ғайра ҳастанд, зеро дини онҳо ҳеҷ асле надорад ва ҳеҷ шабоҳате ба ҳақ надорад, балки аз бунёдаш ботил аст, пас забҳи онҳо дар ҳукми худмурда буда, хӯрдани он ҷоиз нест.

Аммо ин ки шахсе ба мухотаби худ бигӯяд:

«Ҷин ба ту осеб расондааст», «Ҷин туро гирифтааст», «Шайтон ихтиёратро аз дастат гирифтааст» ва монанди инҳо, пас ин аз ҷумлаи дашному ҳақорат аст ва ин кор байни мусалмонон ҷои нест, ҳамчун дигар навъҳои дашному ҳақорат. Ин гуфтаҳо аз ҷумлаи ширк маҳсуб намешаванд, магар дар сурате, ки гӯяндаи он эътиқод дошта бошад, ҷинҳо бе иҷозат ва хости Аллоҳ бар мардум тасарруф мекунанд. Пас ҳар касе, ки дар бораи ҷин ё дигар махлуқот чунин эътиқод дошта бошад, ба сабаби ин эътиқодаш кофир аст, зеро Аллоҳ Таъоло Молики ҳар чиз ва бар ҳар чиз Қодир аст. Ў ғоидарасону зараррасон аст ва ҳеҷ чиз вучуд надорад, магар бо изн ва машият ва тақдири пешини Ў. Чуноне ки Аллоҳ Ҷалла Ҷалолуҳу ба паёмбараш (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) амр намудааст, ки мардумро аз ин асли бузург огоҳ созад:

﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾

[[Эй Паёмбар] Бигӯ: «Ман молики суду зиёни хештан нестам, магар ончиро, ки Аллоҳ Таъоло бихоҳад ва агар ғайбро медонистам, хайр [-у суди] бисёре [барои худ] фароҳам месохтам ва ҳеҷ бадӣ [ва зиёне] ба ман намерасид. Ман [касе] нестам, магар бимдиҳанда ва

башоратбахш [-и дилсӯз] барои гурӯҳе, ки имон доранд»). (Сураи Аъроф, ояти 188). Модоме ки сарвари махлуқот ва беҳтарини онҳо Муҳаммад (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) барои худ соҳиби ҳеҷ суду зиёне нест, магар он чи Аллоҳ Таъоло бихоҳад, пас ҳоли дигар махлуқот чӣ гуна хоҳад буд?! Ва оятҳо дар ин маънӣ бисёранд.

Аммо пурсидан аз фолбинон, ҷодугарон, мунаҷҷимон ва монанди онҳо, ки иддаои хабар додан аз умури ғайбро мекунанд, кори нораво буда, ҷоиз нест. Ва тасдиқ кардани онҳо аз ин ҳам бадтар ва зишттар аст, балки он аз шуъбаҳои куфр мебошад, зеро Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) фармудаанд:

«مَنْ أَتَى عَرَّافًا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ؛ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ يَوْمًا».

"Ҳар кас назди фолбин-пешгӯ равад ва аз ӯ чизе бипурсад, чиҳил рӯз намозаш қабул намешавад". Ин ҳадисро Муслим дар "Саҳеҳ"-аш ривоят кардааст. Ва инчунин дар "Саҳеҳ"-и худ аз Муовия ибни Ҳаками Суламӣ (Худованд аз ӯ розӣ бод) ривоят аст, ки:

«أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنْ إِيْتَانِ الْكُفَّانِ وَسُؤَالِهِمْ».

"Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) аз рафтан назди коҳинон ва кумак хоستان аз онҳо наҳй фармуданд".

Ва аҳли «Сунан» аз Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) ривоят кардаанд, ки фармуданд:

«مَنْ أَتَى كَاهِنًا، فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ؛ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ ﷺ».

"Ҳар касе назди фолбин рафта ва сухани ӯро тасдиқ мекунад, пас, ба он чи бар Муҳаммад (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) нозил шудааст (яъне, Қуръон), куфр варзидааст". Ва дар ин маъно ҳадисҳо бисёр аст. Пас, бар мусалмонон воҷиб аст, ки аз пурсидани коҳинону фолбинон ва дигар ҷодугарон, ки ба хабар додан аз ғайб ва фиреб додани мусалмонон машғуланд, парҳез кунанд, хоҳ ин кор ба номи тиб бошад ё ғайри он. Зеро Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) аз ин кор наҳй карда ва аз он ҳушдор додааст. Ба ин гурӯҳ ҳамчуни он чизе, ки баъзе мардум бо номи тиб аз умури ғайбӣ иддао мекунанд, низ ворид мешавад. Вақте саллаи марди бемор ё рӯймоли зани бемор ва ё монанди онро бўй карда, мегӯяд: «Ин бемор ё ин зани бемор фалон корро кардааст ва фалон чизро сохтааст». Инҳо аз умури ғайбӣ ҳастанд, ки дар саллаи бемор ва монанди он ҳеҷ далеле ба онҳо вучуд надорад. Мақсад аз ин кор танҳо фиреб додани мардуми одӣ аст, то бигӯянд, ки ӯ дар тиб ва навъҳои беморӣ ва сабабҳои он донишманд аст. Ва баъзан ба онҳо доруҳое

медиҳад ва гоҳо бо тақдири Худо шифо меёбанд ва онҳо гумон мекунанд, ки ин ба сабаби доруи ӯст. Ва баъзан беморӣ бо сабаби баъзе чинҳо ва шайтонҳо ба вучуд меояд, ки онҳо ба он шахсе, ки иддаои табибӣ мекунад, хидмат намуда, ӯро аз баъзе умури ғайб, ки аз онҳо огоҳанд, хабардор месозанд. Пас, он шахс ба ин суханон эътимод карда, чинҳо ва шайтонҳоро бо ибодатҳои муносибашон розӣ месозад ва дар натиҷа онҳо аз он бемор дур шуда, озору азиятеро, ки ба ӯ мерасонданд, тарк мекунанд. Ва ин амр дар бораи чинҳову шайтонҳо ва касоне, ки онҳоро истифода мебаранд, маъруф аст.

Ҳамчунин бар мусалмонон воҷиб аст, ки аз он парҳез наоянд, якдигарро ба тарки он тавсия кунанд, дар ҳама корҳо бар Аллоҳи субҳон эътимод намуда, бар Ё таваккул кунанд. Ва истифода бурдани руқяҳои шаръӣ ва доруҳои мубоҳ, инчунин муолиҷа назди табибоне, ки бо сабабҳои ҳисси ва маъқул беморро ташхис мекунанд, боке надорад. Ва аз Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) собит шудааст, ки фармуданд:

«مَا أُنْزِلَ اللَّهُ دَاءً إِلَّا أُنْزِلَ لَهُ شِفَاءٌ، عَلِمَهُ مَنْ عَلِمَهُ، وَجَهَلَهُ مَنْ جَهَلَهُ».

"Аллоҳ ҳеҷ дардERO нафиристодааст, магар ин ки барояш дармоне фиристодааст. Ҳар ки

инро бидонад, медонад ва ҳар ки инро надонад намедонад". Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) дар ҳадиси дигаре мефармояд:

«لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ، فَإِذَا أُصِيبَ دَوَاءُ الدَّاءِ بَرَأَ بِإِذْنِ اللَّهِ».

«Барои ҳар дард давое ҳаст, пас агар даво ба дард мувофиқ ояд, бо изни Аллоҳ шифо меёбад». Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) мефармояд:

«عِبَادَ اللَّهِ، تَدَاوُوا وَلَا تَدَاوُوا بِحَرَامٍ».

"(Эй) бандагони Аллоҳ, табобат кунед ва бо ҳаром табобат накумед". Ва дар ин маъно ҳадисҳо бисёр аст.

Пас, аз Аллоҳ Ҷалла Ҷалолуҳу мехоҳем, ки аҳволи ҳамаи мусалмононро ислоҳ намояд, қалбу ҷисми онҳоро аз ҳар бадӣ шифо диҳад, онҳоро бар ҳидоят муттаҳид созад ва мову онҳоро аз фитнаҳои гумроҳкунанда ва аз пайравии шайтону дӯстонаш паноҳ диҳад. Ҳамоно Ё бар ҳар чиз тавоност ва ҳеҷ қудрату тавоноие нест, магар аз ҷониби Худованди баландмартабаву боазамат.

Ва саллалоҳу ва саллама ва борака ғало абдиҳи ва расулиҳи набийино Муҳаммад ва олиҳи ва асҳобиҳи.

Паёми чаҳорум:

Дар баёни ҳукми ибодат кардан бо дуоҳои бидъӣ ва ширкӣ

Аз Абдулазиз ибни Абдуллоҳ ибни Боз ба бародари мухтарам (.....), Аллоҳ ўро ба ҳар хайре муваффақ гардонад, омин.

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракотуҳу.

Аммо баъд:

Мактуби ҷаноби оӣ ба ман расид. Худованд шуморо ба ҳидояти Худ тавфиқ диҳад. Дар номаатон ишора кардаед, ки дар кишвари шумо афроде вучуд доранд, ки ба вирдҳое пойбандӣ мекунанд, ки Худованд барои онҳо ҳеҷ далеле нозил накардааст; баъзе аз онҳо бидъат ва баъзеи дигарашон ширк мебошанд ва ин вирдҳоро ба Амирулмуъминин Алӣ ибни Абӯтолиб (разияллоҳу анҳу) ва дигарон нисбат медиҳанд. Ва ин авродро дар маҷлисҳои зикр ва ё дар масҷидҳо пас аз намози шом меҳонанд ва онро василаи қурбат ба Аллоҳ мепиндоранд, монанди ин гуфторашон: «Ба ҳаққи Аллоҳ, эй мардони Худо, бо ёрии Аллоҳ ба мо мадад расонед ва бо ёрии Аллоҳ мададгори мо бошед». Ва монанди ин гуфташон: «Эй авлиё ва эй

бузургон, иҷобат кунед, эй соҳибони мададҳо. Дар назди Аллоҳ шафоат намоед. Ин бандаи шумост, ки дар пешгоҳатон истода, бар дари шумо муътакиф аст ва аз кӯтоҳии худ дар ҳарос аст. Ба фарёди мо бирас, эй Расули Аллоҳ. Моро ғайри шумо ҷое нест, ки биравем ва матлаб аз шумо ҳосил мешавад. Ва шумо аҳли Аллоҳед. Ба ҳаққи Ҳамза – сарвари шаҳидон ва ба ҳаққи ҳар касе аз шумо, ки мададгори мост, ба фарёди мо бирас, эй Расули Аллоҳ». Инчунин онҳо мегӯянд: "Бор илоҳо, дуруд фирист бар он касе, ки ўро сабаби шикоста шудани асрори ҷабарутии Ту ва зуҳури анвори раҳмонияти Ту гардонидӣ, пас, ў ноиб аз ҳазрати раббонӣ ва халифаи асрори зотии Ту гардид."

Ва тамоюли шумо барои равшан сохтани он ки чӣ чиз бидъат асту чӣ чизе ширк ва ин ки оё намоз хондан пушти сари имоме, ки бо ин дуо дуо мекунад, саҳеҳ аст ё на, оё ҳамаи инҳо аз пеш маълум буд?

Ҷавоб: Ҳамду ситоиш барои Аллоҳи якто ва дуруду салом бар касе, ки баъд аз ў паёмбаре нест ва бар хонадону асҳобаш ва ҳар ки роҳи онҳоро пеш гирифт то рӯзи қиёмат.

Аммо баъд:

Бидон — Худованд туро тавфиқ диҳад — ки Худованд Субҳонаҳу ва Таъоло махлуқотро офарид ва паёмбарон (алайҳиму-с-салоту ва-с-

салом)-ро фиристонд, то Худои ягона ва бешарикро ибодат кунанд, на ҳар чизе ғайри Ёро. Чунон ки Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

(Ва чинну инсро фақат барои ин офаридам, ки Маро ибодат кунанд [ва аз бандагии дигарон сар боз зананд]). (Сураи Зориёт, ояти 56).

Ва ибодат, чунонки баёнаш гузашт, ин аст: итоат аз Аллоҳ Таъоло ва Паёмбараш Муҳаммад (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам); бо анҷом додани он чи Аллоҳ ва Паёмбараш амр кардаанд ва тарк кардани он чи Аллоҳ ва Паёмбараш аз он наҳй кардаанд, аз рӯи имон ба Аллоҳ ва Паёмбараш ва ихлос дар амал барои Аллоҳ, ҳамроҳ бо муҳаббати комил ба Аллоҳ ва фурутании комил танҳо барои Ё Таъоло. Чӣ гунае, ки Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِلَٰهَهُ...﴾

(Ва Парвардигорат чунин фармон додааст, ки: «Ўз Ёро напарастед...») (Сураи Исро, ояти 23). Яъне, амр ва васият кард, ки танҳо Ёро ибодат кунанд. Аллоҳ Таъоло дар ояти дигаре мефармояд:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ۝ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝ إِلَٰهَكَ نَعْبُدُ ۝ وَإِلَٰهَكَ نَسْتَعِينُ﴾

(Сипос махуси Аллоҳ Таъоло-
Парвардигори ҷаҳониён аст.

Бахшандаи Меҳрубон аст.

Молики рӯзи ҷазост.

[Парвардигоро] Танҳо Туро мепарастем ва танҳо аз Ту ёрӣ меҷӯем). (Сураи Фотиҳа, оятҳои 2-5). Пас, Аллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло бо ин оятҳо баён намуд, ки танҳо Ӯ сазовори ибодат аст ва танҳо аз Ӯ бояд ёрӣ хост. Ҳамчунин Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَأَعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ...﴾

(Ин китобро ба ҳақ бар ту нозил кардем, пас, Аллоҳро бо хулуси эътиқод парастиш кун.

Огоҳ бошед, ки дини холис [ва ҳолӣ аз ширк] аз он Аллоҳ Таъоло аст...) (Сураи Зумар, ояти 2-3). Боз Аллоҳ Таъоло дар ҷои дигар мефармояд:

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾

[[Танҳо] Аллоҳро бо хулуси эътиқод бихонед, ҳарчанд кофирон нохушнуд бошанд). (Сураи Ғофир, ояти 14). Дар ояти дигар омадааст:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

(Ва ин ки масҷид аз он Аллоҳ Таъоло аст, пас, касеро бо Аллоҳ Таъоло [ба парастишу

ёрихоҳӣ] нахонед). (Сураи Чин, ояти 18). Ва дар ин маънӣ оятҳо зиёданд ва ҳамаи онҳо ба воҷиб будани якто дониستاني Аллоҳ дар ибодат далолат доранд.

Ва маълум аст, ки дуо бо анвоъаш аз ҷумлаи ибодат аст, пас набояд ҳеҷ кас ғайри Парвардигори худро дуо кунад ва аз ғайри ӯ мадад ва фарёдрасӣ талабад, бо амал намудан ба ин оятҳои қарима ва он чи дар маънои онҳо омадааст. Ин ҳукм ба истиснои умури оддӣ ва сабабҳои ҳиссӣ аст, ки махлуқи зиндаи ҳозир бар онҳо қудрат дорад, зеро ин гуна амалҳо ибодат ба шумор намеравад, балки бо далели нас ва иҷмоъ ҷоиз аст, ки инсон аз инсони зиндаи қодир дар қорҳои оддӣ, ки аз уҳдааш мебарояд, ёрӣ бихоҳад, монанди он ки аз ӯ барои дафъи шарри фарзандаш, ё хидматгораш, ё сағаш ва монанди инҳо ёрӣ бихоҳад. Ва монанди он ки инсон аз инсони зиндаи ҳозир ва қодир, ё ғоиб, тавассути василаҳои маъмулӣ, монанди мукотиба ва амсоли он, дар сохтмони хонааш, ё таъмири мошинаш ва ё монанди инҳо ёри талабад. Ва аз ҷумлаи он: кумакҳои инсон аз ёронаш дар ҷиҳод ва ҷанг ва монанди инҳо аст. Ва аз ҳамин боб аст сухани Аллоҳи Таъоло дар қиссаи Мусо (Алайҳи-с-салом), ки мефармояд:

﴿...فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ...﴾

(он ки аз дӯстони ӯ буд, алайҳи душманаш аз Мӯсо ёрӣ хост). (Сураи Қасас, ояти 15).

Аммо талаби ёрӣ аз мурдагон, чинну малоика ва дарахтону сангҳо аз ҷумлаи ширки акбар аст. Ва ин аз ҷинси амали мушрикони пешин бо маъбудҳояшон мебошад, монанди Уззо ва Лот ва ғайра. Ҳамчунин талаби ёрӣ ва мадад ҷустан аз афроди зиндае, ки дар ҳаққашон эътиқоди вали будан доранд, дар қорҳое, ки ба ҷуз Худо касе ба он қодир нест, монанди шифои беморон, ҳидояти дилҳо, дохил шудан ба ҷаннат, наҷот ёфтан аз оташи дӯзах ва монанди инҳо.

Оятҳои қаблӣ ва дигар оятҳову ҳадисҳое, ки ба ин маъно омадаанд, ҳама ба зарурати мутаваҷҷеҳ кардани дилҳо ба сӯи Аллоҳ дар ҳама умур ва ихлос дар ибодат танҳо барои Худованди ягона далолат доранд, зеро бандагон барои ин офарида шудаанд ва ба он амр шудаанд, чунон ки дар оятҳои қаблӣ гузашт ва чунон ки дар ин фармудаи Ӯ Субҳонаху омадааст:

﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا...﴾

(Ва Аллоҳро бипарастед ва чизеро бо Ӯ шарик нагардонед...) (Сураи Нисо, ояти 36).
Худованд мефармояд:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ...﴾

(Ва эшон фармон наёфтанд, чуз ин ки Аллоҳро бипарастанд, дар ҳоле ки дини худро барои ӯ холис гардонанд...) (Сураи Байина, ояти 5). Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) дар ҳадиси Муъоз (разияллоҳу анҳу) мефармояд:

«حَقُّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا».

«Ҳаққи Аллоҳ Таъоло бар бандагонаш ин аст, ки танҳо ӯро ибодат кунанд ва касеро бо ӯ шарик қарор надиханд». Саҳеҳ будани ин ривоят низ мавриди иттифоқ аст. Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) дар ҳадиси Ибни Масъуд (разияллоҳу анҳу) мефармояд:

«مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو اللَّهَ نِدَاءً دَخَلَ النَّارَ».

"Ҳар кас дар ҳоле бимирад, ки барои Аллоҳ ҳамтое (шарике) гирифта аст, ба ҷаҳаннам дохил мешавад". Ривояти Бухорӣ. Ва дар Саҳеҳайн аз Ибни Аббос (разияллоҳу анҳумо) ривоят аст, ки Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) вақте ки Муъозро ба Яман фиристод, ба ӯ гуфт:

«إِنَّكَ تَأْتِي قَوْمًا أَهْلَ كِتَابٍ، فَلْيَكُنْ أَوَّلَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ شَهَادَةً أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا

اللَّهُ».

«Ту назди қавме меравӣ, ки аҳли китоб ҳастанд, пас бигзор аввалин чизе, ки онҳоро ба

он даъват мекунӣ, шаҳодати ин бошад, ки ҳеҷ маъбуде ба ҷуз Аллоҳ нест». Ва дар лафзи дигаре чунин омадааст:

«أَدْعُهُمْ إِلَى شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ».

«Онҳоро ба сӯи гувоҳӣ додан фаро хон, ки маъбуди барҳаққе ҷуз Аллоҳ нест ва ман фиристодаи Ӯ ҳастам». Ва дар ривояти Бухорӣ чунин омадааст:

«فَلْيَكُنْ أَوَّلَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَى أَنْ يُوحِدُوا اللَّهَ».

«Пас аввалин чизе, ки онҳоро ба сӯи он даъват мекунӣ, тавҳиди Аллоҳ бошад». Ва дар саҳеҳи Муслим аз Ториқ ибни Ашими Ашҷаъӣ (Худованд аз ӯ розӣ бод) ривоят аст, ки Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) гуфт:

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ؛ حَرَّمَ مَالَهُ وَدَمُهُ، وَحَسَابُهُ عَلَى اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ».

"Ҳар касе "Ло илоҳа иллаллоҳ" гӯяд ва он чи ғайр аз Аллоҳ парастии мешавад, инкор кунад, мол ва хунаш ҳаром мешавад ва ҳисобаш назди Аллоҳ Ҷалла Ҷалолуху аст". Ва дар ин маъно ҳадисҳо бисёр аст.

Ва ин тавҳид аслу асоси дини Ислом, сарчашмаи ҳамаи умур ва муҳимтарин фаризаҳост. Ва он ҳикмати офариниши сақалайн ва ҳикмати фиристодани тамоми

паёмбарон, (алайҳиму-с-салоту ва-с-салом) аст, чуноне ки оятҳои далолаткунанда бар ин гузаштанд ва аз ҷумлаи онҳо ин фармудаи Аллоҳ Таъоло аст:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

(Ва ҷинну инсро фақат барои он офаридам, ки Маро ибодат кунанд [ва аз бандагии дигарон сар боз зананд]). (Сураи Зориёт, ояти 56). Ва низ дар ин бора далели дигар ин фармудаи Аллоҳ Таъоло аст:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

(Яқинан, Мо дар ҳар уммате паёмбареро [бо ин паём] барангехтем, ки: «Аллоҳи якторо бипарастед ва аз тоғут [маъбудони ғайри Аллоҳ Таъоло] дурӣ кунед...») (Сураи Наҳл, ояти 36). Аллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло мефармояд:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾

(Ва Мо пеш аз ту ҳеҷ паёмбареро нафиристодем, магар он ки ба ӯ ваҳй кардем, ки [ба мардум бигӯяд]: Маъбуде [ба ҳақ] ҷуз Ман нест, пас, танҳо Маро бипарастед). (Сураи Анбиё, ояти 25). Ва Ҳудованди бузург дар бораи Нух, Ҳуд, Солеҳ ва Шуъайб (Алайҳиму-с-салом) фармуд, ки ба қавми худ гуфтанд:

﴿...اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ...﴾

(Аллоҳро бипарастед, ки чуз Ў маъбуде [ба ҳақ] надоред). (Сураи Аъроф, ояти 59). Ва ин даъвати ҳамаи паёмбарон аст, чунон ки ду ояти пешин ба ин далолат мекунанд. Ва душманони паёмбарон эътироф кардаанд, ки паёмбарон онҳоро амр кардаанд, ки Худоро махсус ибодат кунанд ва маъбудонеро, ки ғайри Ў парастида мешаванд, тарк намоянд. Аллоҳ Ҷалла Ҷалолуҳу дар қиссаи қавми Од мефармояд, ки онҳо ба Худ (алайҳиссалом) гуфтанд:

{...أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا...}

(...Оё сӯйи мо омадаӣ, ки фақат Аллоҳ Таъолоро бипарастем ва он чиро падаронамон мепарастиданд, раҳо кунем?...). (Сураи Аъроф, ояти 70). Инчунин Аллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло дар бораи Қурайш, ҳангоме ки Паёмбарамон Муҳаммад (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) онҳоро даъват намуд, то танҳо Аллоҳро ибодат кунанд ва парастиши он чиро, ки ғайри Ў мепарастиданд, аз қабили фариштагон, авлиё, бутҳо, дарахтон ва ғайраро тарк намоянд, фармудааст:

{أَجْعَلِ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ}

(Оё ба ҷойи маъбудони мухталиф маъбуде ягона қарор додааст? Воқеан, кори ачибе аст). (Сураи Сод, ояти 5). Аллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло

дар бораи онҳо мефармояд:

﴿إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ﴾ وَيَقُولُونَ آيَاتُنَا لَنَكُونَنَّ
ءَالِهَتَنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ ﴿٣٦﴾

(Онон буданд, ки чун ба эшон гуфта мешуд: «Маъбуде [барҳақ] ҷуз Аллоҳ Таъоло нест» саркашӣ [ва такаббур] мекарданд.

ва мегуфтанд: «Оё мо маъбудонамонро ба хотири [сухани] шоири девона раҳо кунем?») (Сураи Соффот, оятҳои 35-36). Ва оятҳои далолаткунанда ба ин маънӣ бисёранд.

Аз оятҳо ва ҳадисҳои, ки зикр кардем, барои шумо равшан мегардад (Аллоҳ ману шуморо дар фаҳми дин ва шинохти ҳаққи Парвардигори оламиён муваффақ гардонад), ки ин дуоҳо ва анвоъи ёрӣ хоستان, ки дар суоли худ баён кардед, ҳама аз ҷумлаи ширки акбар аст, зеро ин ибодат барои ғайри Аллоҳ ва талаби корҳои, ки ҷуз ӯ касе ба он қодир нест, аз мурдагон ва ғоибон. Ва ин амал аз ширки мардуми пешин зишттар аст, зеро онҳо танҳо дар ҳолати осоиштагӣ ширк меварзиданд. Аммо дар ҳоли саҳтиҳо, ибодатро барои Аллоҳ холис мегардонанд, зеро онҳо медонанд, ки танҳо ӯ (Субҳонаҳу) қодир аст онҳоро аз ин саҳтӣ наҷот диҳад, на каси дигаре. Чунон ки Аллоҳ Таъоло дар китоби равшани Худ дар бораи он мушрикони фармудааст:

﴿فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ﴾ (٦٥)

(Вақте [мушрикон] дар киштӣ савор мешаванд, Аллоҳро бо ихлос меҳонанд, аммо чун ононро ба хушкӣ мерасонад ва [аз хатари ғарқ шудан] мераҳонад, он гоҳ [боз ҳам] ширк меварзанд). (Сураи Анкабут, ояти 65). Ва Аллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло дар ояти дигаре ба онҳо хитоб намуда, мефармояд:

﴿وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِلَٰهَٔ ۥ فَلَمَّا نَجَّيْكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا﴾ (٦٦)

(Ва он гоҳ ки дар дарё газанде ба шумо мерасад, ҳар киро [ба ҳоҷатхоҳӣ] меҳонед, нопадид [ва фаромӯш] мегардад, магар [зоти поки] Ё; аммо вақте шуморо [аз хатари марг] раҳонад ва ба хушкӣ расонад, [аз яктопарастӣ] рӯйгардон мешавад; ва инсон ҳамвора носипос аст). (Сураи Исро, ояти 67).

Пас, агар гӯяндае аз ин мушрикон мутааххир бигӯяд: «Мақсади мо ин нест, ки онҳо (авлиёву солеҳон) ба худии худ ғоида мерасонанд ва беморони моро ба худии худ шифо медиҳанд, ё ба худии худ ба мо суд мерасонанд ва ё ба худии худ ба мо зиён мерасонанд, балки қасди мо аз ин корҳо ин аст, ки онҳо дар назди Аллоҳ Таъоло моро шафоъат

кунанд.»

Пас, ҷавоб ин аст: Ба чунин шахс бояд гуфта шавад, ки ин ҳамон мақсад ва муроди кофирони пешин аст ва муродашон ин набуд, ки худоёнашон биёфаранд ё ризқ диҳанд, ё худ ба худ манфиате расонанд ё зарареро дафъ кунанд, зеро инро он чи Худованд дар Қуръон дар бораи онҳо зикр кардааст, ботил месозад. Мушрикон низ шафоат ва обрӯи онҳоро меҳостанд ва ин ки онҳоро ба Аллоҳ наздик созанд, чунон ки Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ...﴾

(Ва [мушрикон] ба ҷойи Аллоҳ Таъоло чизҳоеро мепарастанд, ки на ба онон зиёне мерасонанд ва на судашон мебахшад ва мегӯянд: «Ин бутҳо [воситаҳо ва] шафоатгарони мо назди Аллоҳ Таъоло ҳастанд...») (Сураи Юнус, ояти 18). Худованд дар посух ба онҳо фармуд:

﴿...قُلْ أَنتَبِتُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

([Эй паёмбар] Бигӯ: «Оё [ба гумони худ] Аллоҳ Таъолоро аз чизе [шарике] огоҳ месозед, ки дар осмонҳо ва замин [барояш қоилад ва худ]

намедонад?» Ў муназзаҳ аст ва аз ончи бо вай шарик месозанд, бартар аст). (Сураи Юнус, ояти 18). Пас, Ў Таъоло баён намуд, ки на дар осмонҳо ва на дар замин ҳеҷ шафоаткунандаеро дар назди Худ ба он сурате, ки мушрикони қасддоранд, намедонад. Ва он чизе, ки Аллоҳ вучуди онро намедонад, вучуд надорад, зеро аз Ў Таъоло ҳеҷ чизе пинҳон намомонад. Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۝ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ۚ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ۝﴾

(Нузули ин китоб аз ҷониби Аллоҳи шикастнопазири Ҳаким аст.

Ин китобро ба ҳақ бар ту нозил кардем, пас, Аллоҳро бо хулуси эътиқод парастӣш кун.

Огоҳ бошед, ки дини холис [ва ҳолӣ аз ширк] аз он Аллоҳ Таъоло аст ва афроде, ки ғайри Аллоҳро [дӯст ва] корсози худ интиҳоб кардаанд [пиндорашон ин аст, ки]: «Онҳоро фақат ба ин далел мепарастем, ки моро ба Аллоҳ Таъоло наздик гардонанд [ва манзалатамонро бештар кунанд]». Аллоҳ Таъоло дар мавриди ихтилофашон миёни онон [ва муваҳҳидони ростин] доварӣ хоҳад кард. Бе тардид, Аллоҳ

Таъоло касеро, ки дурӯғгӯи носипос бошад, ҳидоят нахоҳад кард).

(Сураи Зумар, оятҳои 1-3).

Дин дар ин ҷо ба маънои "ибодат" аст, ки он итоати Аллоҳ ва итоати Паёмбараш (Саллалоҳу алайҳи ва саллам) мебошад (чунонки гузашт). Дар зери мафҳуми дуо маъноҳои ёрӣ хоستان, хавф, умед, забҳ, назр, ҳамчунин намоз, рӯза ва дигар чизҳое, ки Аллоҳ ва Паёмбараш ба он амр кардаанд, дохил мешаванд. Пас, Худованд Субҳонаху баён намуда, ки ибодат танҳо барои Ёст ва бар бандагон воҷиб аст, ки онро холисона барои Ё (Қалла Қалолуху) анҷом диҳанд, зеро амри Ё ба Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) дар бораи ихлоси ибодат, амрест барои тамоми ин уммат.

Сипас Аллоҳ Таъоло баъд аз он дар бораи кофирон чунин фармуд:

﴿...وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ...﴾

(ва афроде, ки ғайри Аллоҳро [дӯст ва] корсози худ интиҳоб кардаанд [пиндорашон ин аст, ки]: «Онҳоро фақат ба ин далел мепарастем, ки моро ба Аллоҳ Таъоло наздик гардонанд [ва манзалатамонро бештар кунанд]»). (Сураи Зумар, ояти 3). Худованди Пок дар посухи онҳо фармуд:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ
كَذِبٌ كَفَّارٌ﴾

(Аллоҳ Таъоло дар мавориди ихтилофашон миёни онон [ва муваҳҳидони ростин] доварӣ хоҳад кард. Бе тардид, Аллоҳ Таъоло касеро, ки дурӯғгӯи носипос бошад, ҳидоят нахоҳад кард). (Сураи Зумар, ояти 3). Аллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло дар ин ояти карима хабар медиҳад, ки кофирон авлиёро ба ҷои Ӯ парастиш намекунанд, магар ба хотири он ки онҳоро ба даргоҳи Аллоҳ наздик созанд; ва ин мақсади кофирони пешин ва имрӯза аст. Ва Аллоҳ Таъоло ин пиндори онҳоро бо ин фармудааш ботил сохтааст:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ
كَذِبٌ كَفَّارٌ﴾

(Аллоҳ Таъоло дар мавориди ихтилофашон миёни онон [ва муваҳҳидони ростин] доварӣ хоҳад кард. Бе тардид, Аллоҳ Таъоло касеро, ки дурӯғгӯи носипос бошад, ҳидоят нахоҳад кард). (Сураи Зумар, ояти 3). Пас Аллоҳ Таъоло дурӯғ будани иддаои онҳоро, ки гӯё худоёнашон онҳоро ба даргоҳи Аллоҳ наздик месозанд ва ҳамчунин куфри онҳоро ба хотири ибодатҳое, ки барои ғайри Ӯ анҷом медоданд, ошкор сохт. Ва ба ин васила ҳар касе, ки заррае ақлу фаҳм

дорад, медонад, ки куфри кофирони пешин танҳо ба хотири он буд, ки онҳо паёмбарону авлиё, дарахтону сангҳо ва дигар махлуқотро миёни худ ва Аллоҳ шафоаткунандагон қарор медоданд. Ва эътиқодашон ин аст, ки онҳо ҳоҷатҳоро бе иҷозат ва ризоияти Аллоҳи Мутаъол бароварда месозанд, ҳамон гуна ки вазирон дар назди подшоҳон шафоат мекунанд. Онҳо Худованди воломақомро ба подшоҳону сардорон қиёс карданд. Онҳо гуфтанд: «Ҳамон гуна ки ҳар кас ба подшоҳ ва раҳбар ҳоҷате дошта бошад, ба воситаи хоссон ва вазирони ӯ шафоат металабад, мо низ ҳамин тавр ба воситаи ибодати паёмбарон ва авлиёи Ў ба Аллоҳ наздик мешавем». Ва ин аз ботилтарин ақидаҳост, зеро Ў Таъоло ҳеҷ шабеҳе надорад ва бо махлуқонаш қиёс карда намешавад. Ҳеҷ кас дар назди Ў шафоат карда наметавонад, магар бо иҷозати Ў ва Ў шафоат карданро танҳо ба аҳли тавҳид иҷозат медиҳад. Ва Ў Таъоло бар ҳар чиз Қодир аст ва ба ҳар чиз Доност ва Ў меҳрубонтарини меҳрубонон аст. Аз ҳеҷ кас наметарсад ва ҳаросе надорад, зеро Ў Таъоло болои бандагонаш ғолиб аст ва дар ҳаққи онҳо ҳар гуна, ки бихоҳад, тасарруф мекунад. Бар хилофи подшоҳон ва сардорон, зеро онҳо ба ҳар чиз қодир нестанд, аз ин рӯ, ба касоне ниёз доранд, ки дар корҳое, ки аз анҷоми он оҷизанд,

ба онҳо ёрӣ расонанд, аз ҷумлаи вазирону хоссон ва лашкариёнашон. Ҳамчунин ба касоне ниёз доранд, ки ҳоҷатҳои афродеро, ки аз ҳолашон беҳабаранд, барояшон бирасонанд, пас ба касоне аз вазирону хоссонашон ниёз доранд, ки дилашонро нарм созанд ва ризояташонро ба даст оранд. Аммо Парвардигори Мутаъол аз тамоми бандагонаш бениёз аст ва Ё ба онҳо аз модаронашон меҳрубонтар аст. Ё Ҳокими Одил аст, ки ҳама чизро бар асоси ҳикмат, илм ва қудрати Худ дар ҷои муносибаш қарор медиҳад. Пас, ба ҳеч вачҳ қиёс кардани Ё бо офаридаҳояш ҷоиз нест. Аз ин рӯ, Аллоҳ Таъоло дар китоби Худ баён намудааст, ки мушрикон иқрор кардаанд, ки Ё Холиқ, Розик ва Мудаббир аст ва Ёст, ки дуои дармондари иҷобат мекунад, бадири бартараф месозад, зинда мекунад ва мемиронад ва ғайра, аз афъоли Ё Таъоло. Дар ҳақиқат, хусумат байни мушрикон ва паёмбарон дар бораи холис гардонидани ибодат барои Аллоҳи ягона буд, чунон ки Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولَنَّ اللَّهُ...﴾

(Агар аз мушрикон бипурсӣ, чи касе ононро офаридааст, мусалламан, мегӯянд: «Аллоҳ...») (Сураи Зухруф, ояти 87). Дар ояти дигар Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ
الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ
أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾

[[Эй паёмбар, ба мушрикони Бигӯ: «Кист, ки аз осмону замин ба шумо рӯзӣ мебахшад? Ё кист, ки бар гӯшҳо ва дидагон ҳоким аст? Ва кист, ки [мавҷуди] зиндари аз [модаи] бечон берун меоварад ва [модаи] бечони мурдари аз [мавҷуди] зинда хориҷ месозад? Ва кист, ки кори [ҷаҳону ҷаҳониён]-ро тадбир мекунад? Хоҳанд гуфт: «Аллоҳ Таъоло». Пас, бигӯ: «Оё парво намекунед?») (Сураи Юнус, ояти 31). Ва дар ин маънӣ оятҳо зиёданд.

Пештар оятҳои зикр гардид, ки далолат бар он доранд, ки ихтилоф миёни паёмбарон ва умматҳо, танҳо дар мавриди ихлоси ибодат барои Худованди ягона аст, чунон ки Худованд Субҳонаҳу мефармояд:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

(Яқинан, Мо дар ҳар уммате паёмбареро [бо ин паём] барангехтем, ки: «Аллоҳи яқторо бипарастед ва аз тоғут [маъбудони ғайри Аллоҳ Таъоло] дурӣ кунед»...) (Сураи Наҳл, ояти 36). Ва оятҳои дигаре низ дар ин маънӣ омадаанд. Ва Аллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло дар мавзӯҳои зиёди Қуръони Карим шаъни шафоатро баён

карда, мефармояд:

﴿...مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ...﴾

(Кист, ки дар назди Ё чуз ба фармонаш шафоат кунад?!) (Сураи Бақара, ояти 255). Ва Аллоҳ Азза ва Ҷалла мефармояд:

﴿وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مَن بَعْدَ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَن يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ﴾⁽ⁿ⁾

(Чи бисёр фариштагоне, ки дар осмонҳо ҳастанд, ки шафоаташон ба ҳеҷ вачҳ судманд нахоҳад буд; магар пас аз он ки Аллоҳ Таъоло барои ҳар ки бихоҳад ва хушнуд бошад, иҷозат диҳад). (Сураи Наҷм, ояти 26).

Ва дар васфи фариштагон фармуд:

﴿...وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَن أَرْتَضَىٰ وَهُم مِّنْ خَشِيَّتِهِۦ مُشْفِقُونَ﴾

(ва эшон чуз барои касе, ки Ё писандад, шафоат намеkunанд ва худ аз бими Ё ҳаросонанд). (Сураи Анбиё, ояти 28).

Худованд фармудааст, ки Ё куфрро (носипоси) аз бандагонаш наменписандад, балки аз онҳо шукрро менписандад. Ва шукр ин тавҳиди Ё ва амал кардан ба тоати Ёст. Ё Таъоло мефармояд:

﴿إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَنِّي عَنكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ...﴾

(Агар носипосӣ кунед, [бидонед, ки] Аллоҳ Таъоло аз шумо бениёз аст ва ҳаргиз носипосии бандагонашро наменвисандад ва агар шукри Ӯро ба ҷой оваред, ин корро бароятон менвисандад...) (Сураи Зумар, ояти 7).

Имом Бухорӣ дар "Саҳеҳ"-и худ аз Абӯхурайра (разияллоҳу анҳу) ривоят кардааст, ки гуфт: Эй Паёмбари Худо! Аз ҳама хушбахттар ба шафоати ту кист? Паёмбар фармуданд:

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَالِصًا مِنْ قَلْبِهِ».

"Ҳар касе аз самими қалб ва холисона "Ло илоҳа иллоҳ" гӯяд". Ё ин ки гуфт:

«مِنْ نَفْسِهِ».

"Аз Худаш".

Ва дар "Саҳиҳ" аз Анас (разияллоҳу анҳу) аз Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) ривоят аст, ки гуфт:

«لِكُلِّ نَبِيٍّ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ، فَتَعَجَّلْ كُلُّ نَبِيٍّ دَعْوَتَهُ، وَإِنِّي اخْتَبَأْتُ دَعْوَتِي شَفَاعَةً لِأُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَهِيَ نَائِلَةٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنْ مَاتَ مِنْ أُمَّتِي لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا».

«Барои ҳар паёмбаре дуои мустаҷобе аст ва ҳар паёмбаре дар (истифодаи) дуои худ шитоб кард. Ва ман дуои худро барои шафоати умматам дар рӯзи қиёмат захира кардам. Пас он, иншоаллоҳ, ба ҳар касе аз уммати ман, ки дар ҳоле бимирад, ки ба Аллоҳ чизеро шарик

намеорад, хоҳад расид». Ва дар ин маъно ҳадисҳо бисёр аст.

Ҳамаи оятҳо ва ҳадисҳои, ки зикр кардем, далолат бар он доранд, ки ибодат танҳо ҳаққи Аллоҳ аст ва набояд чизе аз он барои ғайри Аллоҳ анҷом дода шавад, на барои паёмбарон ва на барои ғайри онҳо, ва ин ки соҳиби шафоат танҳо Аллоҳ Ҷалла Ҷалолуҳу аст. Чунон ки Худованд фармудааст:

﴿قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا...﴾

(Бигӯ: «Шафоат ба тамоми аз они Аллоҳ Таъоло аст...») (Сураи Зумар, ояти 44). Ва касе сазовори он намешавад, магар баъд аз фармони Ё ба шафоаткунанда ва ризоияташ аз касе, ки барояш шафоат мешавад ва Ё Таъоло чуз аз тавҳид розӣ намешавад чуноне ки гузашт. Бинобар ин, мушрикони аз шафоат бенасібанд ва Худованд инро дар қавли Худ возеҳ гардонидаст:

﴿فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَعَةُ الشَّاكِرِينَ﴾

(Пас, шафоати шафоаткунандагон ба онҳо суде намебахшад). (Сураи Муддассир, ояти 48). Ва Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿...مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ﴾

[[Дар он рӯз] Ситамгарон на дӯсти

меҳрубоне доранд ва на шафеъе, ки суханаш пазируфта шавад). (Сураи Ғофир, ояти 18).

Ва маълум аст, ки зулм ба таври мутлақ ширк ба Аллоҳ аст, чунон ки Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿...وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾

(ва кофирон [ба сабаби куфрашон] ҳамон ситамгоронанд). (Сураи Бақара, ояти 254).
Инчунин Аллоҳ Таъоло мефармояд:

﴿إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾

(...яқинан, ширк ситами бузургест).

(Сураи Луқмон, ояти 13).

Аммо он чи дар суол зикр кардед, аз гуфтаи баъзе аз сӯфиён дар масҷидҳо ва ғайра, ки мегӯянд: «Худоё, дуруд бифирист бар касе, ки ўро сабаби ошкор шудани асрори ҷабарутии Ту ва зухури анвори раҳмонии Худат қарор додӣ, пас ў ноиби Ҳазрати Раббонӣ ва халифаи асрори зотии Ту гардид... то интиҳо».

Ҷавоб: Ба онҳо гуфта шавад, ки ин калом ва амсоли он аз ҷумлаи такаллуф ва танаттуъ (зиёдаравӣ ва сахтгирии бечо) аст, ки Паёмбарамон Муҳаммад (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) аз он барҳазар доштаанд; чуноне ки Имом Муслим дар "Саҳеҳ"-и худ аз Абдуллоҳ ибни Масъуд (разияллоҳу анҳу) ривоят

кардааст, ки Расули Аллоҳ (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) фармуданд:

«هَلَكَ الْمُتَنَطِّعُونَ» قَالَهَا ثَلَاثًا.

«Зиёдаравон ҳалок шуданд» ва ин суханро се бор такрор намуданд.

Имом Хаттобӣ (раҳимаҳуллоҳ) мефармояд: Зиёдарав касест, ки дар чизе ғулув мекунад ва бо такаллуф дар ҷустуҷӯи он аст; тибқи равиши аҳли калом, ки ба корҳои беҳуда даҳлат намуда, дар чизҳое, ки ақлашон ба он намерасад, фуру мераванд.

Абуссаъодот ибни Асир мегӯяд: Онҳо касонеанд, ки дар сухан амиқравӣ ва ғулув (зиёдаравӣ) мекунанд ва бо амиқтарин қисмати ҳалқашон сухан мегӯянд. Ин вожа аз «натъ» гирифта шудааст, ки он коми болоии даҳон мебошад. Сипас барои ҳар касе, ки дар гуфтор ва кирдор зиёдаравӣ мекунад, истифода шудааст.

Аз гуфтаҳои ин ду имом аз имомони илми луғат, барои шумо ва барои ҳар касе, ки андаке басират дорад, возеҳ мегардад, ки ин кайфият дар дуруду салом фиристондан бар паёмбарамон ва сарварамон Расули Аллоҳ (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) аз ҷумлаи такаллуф ва танаттуъ (зиёдаравӣ ва сахтгирӣ)-и наҳйшуда аст. Барои мусалмон дар ин боб амали ҷоиз ин аст, ки равиши дуруст ва собитшуда аз Паёмбар

(Саллаллоҳу алайҳи ва саллам)-ро дар сифати салому дуруд фиристодан ҷустуҷӯ кунад, чун ин ҷустуҷӯяш ўро ба ҳақиқат мерасонад ва ниёзе ба корҳои номашруъ намоёнад.

Аз ҷумла, дар ин бобат Бухорӣ ва Муслим дар "Саҳеҳайн"-и худ аз Каъб ибни Уҷра (разияллоҳу анҳу) ривоят кардаанд, ки саҳобагон (разияллоҳу анҳум) гуфтанд: ё Расули Худо! Худованд моро амр намуда, ки бар шумо дуруд фиристем; пас чи гуна бар шумо дуруд фиристем? Паёмбар фармуд:

«قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ».

«Бигӯед: Аллоҳумма саллӣ ӯало Муҳаммад ва ӯало оли Муҳаммад, камо саллайта ӯало Иброҳима ва ӯало оли Иброҳима, иннака ҳамидум-маҷид, ва барик ӯало Муҳаммад ва ӯало оли Муҳаммад, камо борақта ӯало Иброҳима ва ӯало оли Иброҳима, иннака ҳамидум-маҷид».

Ва дар "Саҳиҳайн" аз Абуҳумаиди Соъидӣ (разияллоҳу анҳу) ривоят аст, ки саҳобагон гуфтанд: эй Расули Аллоҳ, чӣ гуна бар шумо дуруд фиристем? Фармуд:

«قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ،

وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ».

«Бигӯед: Аллоҳумма салли ъало Муҳаммадин ва ъало азвочиҳи ва зурриятиҳи, камо саллайта ъало оли Иброҳима, ва борик ъало Муҳаммадин ва ъало азвочиҳи ва зурриятиҳи, камо борақта ъало оли Иброҳима, иннака ҳамидум маҷид».

Тарҷума: Бор Худоё, дуруд фирист бар Муҳаммад (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) ва ҳамсарон ва фарзандонаш, чунон ки бар авлоди Иброҳим фиристодӣ ва баракат неҳ бар Муҳаммад (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) ва ҳамсарон ва фарзандонаш, чунон ки бар авлоди Иброҳим баракат ниҳодӣ, ҳамоно Ту сутуда ва бузургӣ.

Дар "Саҳеҳ"-и Муслим аз Абумасъуди Ансорӣ (разияллоҳу анҳу) ривоят шуда, ки гуфт: Башир ибни Саъд гуфт: эй Расули Худо, Худованд моро амр намуда, ки бар шумо дуруд фиристем; пас чӣ гуна бар шумо дуруд фиристем? Пас аз лаҳзаи сукуте фармуд:

«قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ؛ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ؛ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ، وَالسَّلَامُ كَمَا عَلِمْتُمْ».

«Бигӯед: Аллоҳумма саллӣ ъало Муҳаммад ва ъало оли Муҳаммад, камо саллайта ъало оли

Иброҳим ва борик ғало Муҳаммад ва ғало оли Муҳаммад, камо борақта ғало оли Иброҳим фил-ғоламина, иннака ҳамидум-маҷид. Ва салом фиристодан таврест, ки донистед».

Пас, мусалмон бояд ин алфоз ва амсоли онҳоро, ки аз Паёмбар (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) собит шудааст, дар дурудӯ саломи худ бар Расули Худо (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) истифода барад, зеро Расули Худо (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) ба он чизе, ки дар ҳаққи ӯ шоиста аст, аз ҳамаи мардум донотар аст, ҳамон гуна, ки ӯ ба он алфозе, ки дар ҳаққи Парвардигораш сазовор аст, аз ҳамаи мардум донотар мебошад.

Аммо гуфторҳои пуртакаллуф ва навапайдо ва калимаҳое, ки эҳтимоли доштани маънои нодуруст доранд, монанди онҳое, ки дар савол зикр шудаанд, истифодаи онҳо ҷоиз нест. Зеро дар онҳо такаллуф вуҷуд дорад ва мумкин аст бо маъноҳои ботил тафсир шаванд. Илова бар ин ки онҳо муҳолифи калимаҳое ҳастанд, ки Паёмбари Худо (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) интиҳоб намуда, умматашро ба сӯи онҳо роҳнамоӣ кардааст. Ва ӯ донотарини мардум, хайрхоҳтарини онҳо ва дуртарини онҳо аз такаллуф аст. Беҳтарин дурудӯ салом аз ҷониби Парвардигораш бар ӯ бод.

Умедворам, он чи аз далелҳо дар баёни

ҳақиқати тавҳид ва ҳақиқати ширк ва фарқ байни ҳоли мушрикони пешин ва мушрикони муосир дар ин боб ва дар баёни кайфияти дуруди машруъ бар Расули Аллоҳ (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) зикр шуд, барои касе, ки ҷӯяндаи ҳақ аст, басанда ва қонеъкунанда бошад. Аммо касе, ки ба маърифати ҳақ рағбат надорад, пас ӯ пайрави ҳавои худ аст. Аллоҳ Ҷалла Ҷалолуҳу фармудааст:

﴿فَإِنْ لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ
بَعِيرٌ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾

(Пас, агар [Қурайш] ба дархостат посухе надоданд, бидон, ки онон фақат аз ҳавои нафсашон пайравӣ мекунанд ва кист гумроҳтар аз он ки бидуни раҳнамуде аз сӯи Аллоҳ Таъоло аз ҳавои нафсаш пайравӣ мекунад? Бе тардид, Аллоҳ Таъоло гурӯҳи ситамгорро ҳидоят намекунад). (Сураи Қасас, ояти 50).

Худованд дар ин ояти карима баён кардааст, ки мардум дар мавриди он ҳидоят ва дини ҳақ, ки бо паёмбараш Муҳаммад (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) фиристодааст, бар ду даста тақсим мешаванд:

Якум: Онҳое, ки фармони Худо ва расулашро пазируфтанд.

Дуввум: Онҳое, ки пайрави ҳавои нафси худ ҳастанд. Аллоҳ Таъоло хабар додааст, ки аз

шахсе, ки пайрави ҳавову ҳавасаш аст ва аз фармудаҳои Худованд итоат намекунад, гумроҳтар кас вуҷуд надорад.

Аз Аллоҳ Ҷалла Ҷалолуҳу масъалат дорем, ки моро аз пайравии ҳавову ҳавас офият бахшад ва мову шумо ва соири бародаронамонро аз ҷумлаи касоне бигардонад, ки даъвати Аллоҳ ва Расулашро (Саллаллоҳу алайҳи ва саллам) иҷобат мекунанд, шариъаташро бузург медоранд ва аз ҳар он чизе, ки мухолифи шариъати Ёст, аз қабили бидъатҳо ва ҳавову ҳавасҳо, ҳазар мекунанд. Ё Саховатманд ва Меҳрубон аст.

Ва саллалоҳу љало абдиҳи ва расулиҳи набийино Муҳаммад ва олиҳи ва асҳобиҳи ва атбоъиҳи би ихсонин ило явмид-дин.

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and
the Prophet's Mosque in languages.

